

ŠentRUPERT

Glasilo občine Šentrupert

• LETO: IX. / 1 • 23. marec 2007 • Glasilo izhaja štirikrat letno • Za občane občine Šentrupert brezplačno •

SPOŠTOVANE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI!

Od uradnega začetka delovanja Občine Šentrupert je minilo že skoraj tri mesece. Ko se ozrem na prehojeno pot, se je v teh treh mesecih odvilo toliko različnih aktivnosti, da se mi zdi, kot da je za mano že celo leto. Na uradnih urah ob ponedeljkih je navadno živahno. Občani prihajate z različnimi problemi, pa tudi s pobudami in z idejami. Tako je tudi prav. Problematiko poskušamo sproti reševati, če nam to dopuščajo trenutne finančne zmožnosti in kadrovska zasedba. Korak za korakom vzpostavljamo potrebne temelje za uspešno delovanje občine. Kot župan sem seveda vabljen na razne prireditve, občne zборе in podobne dogodke. Če le morem, se z veseljem odzovem vabilu – vedno pa seveda ne gre in se zahvaljujem za vaše razumevanje. V občinskem svetu je veliko pozitivne energije in seje konstruktivno in plodno potekajo. Aktivnosti so pričete na vseh mogočih področjih. To leto bo predvsem namenjeno izdelavi študij, drugih podlag in projektov, ki so nujni, da lahko pristopimo k raznim investicijam. Osebnostno veliko časa posvečam novim političnim in poslovnim povezavam, ki utegnejo koristiti razvoju naše občine. Pri tem se ne ustavljam na mejah naše države, saj smo del evropske skupnosti in trg je za vse odprt. Z zakonom, ki ureja javno-zasebno partnerstvo, pa je lov na investitorje odprt.

Pred nami so velikonočni prazniki. Želim vam veliko prijetnih trenutkov v krogu vaših najbližjih!

Vaš župan **Rupert Gole**

ZA PRVI KULTURNI PRAZNIK V OBČINI ŠENTRUPERT

Za slovenski kulturni praznik smo izbrali dan, ki je zaznamovan z imenom največjega slovenskega pesnika. S svojim opusom je zaznamoval naš narod in ga po tej plati naredil prepoznavnega v širšem evropskem in svetovnem prostoru. Posejal je semena, ki so bogata obrodila in jih uživamo še danes – eden izmed sadov je tudi kulturni praznik.

Kaj je pravzaprav kultura?

Kultura je skupek dosežkov, vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja, ustvarjanja.

Kultura je dejavnost, ki obsega področje človekovega umskega, zlasti umetniškega delovanja, ustvarjanja.

Kultura je navadno s prilastkom lastnost človeka – glede na obvladanje, uporabljanje splošno veljavnih načel, norm, pravil pri vedenju, ravnanju.

Vse to in še mnogo več je kultura ... Kultura je prav tisto, kar določuje posamezen narod, posamezne skupnosti, posamezne družbe ... je tisto, kar določuje tudi nas – tukaj in sedaj ...

Vloga, v kateri se nahajam, zahteva pogled, uprt daleč v prihodnost. Vendar, če ne veš, od kod prihajaš, se težko odločiš, kam boš šel. Prihodnosti brez preteklosti ni – sedanjost pa je le razpotje mnogih priložnosti in možnosti. In ko se oziram v preteklost, ugotavljam, da so prav naši predniki v tej dolini skozi stoletja in različne rodove ustvarili izjemno kulturno dediščino, ki jo danes občudujemo in se vedno znova sprašujemo, kako močna je morala biti njih volja in kako trdni so bili njih cilji.

Prav to potrebujemo sedaj, ko smo na novem začetku. Trdne cilje in močno voljo. Ko razmišljam o prihodnosti in presojam teže odločitve, se vedno znova vračam na en sam primer, ki bo morda ponazoril, kaj želim povedati. Pred stoletji so se graditelji naše cerkve odločili, da bo glavni oltar izklesan iz belega kararskega marmorja. Cararra leži ob današnji zahodni italijanski obali – na stotine kilometrov od Šentruperta. To dejstvo ni preprečilo odločitve, da je kljub takratni infrastrukturi, kljub časovni razdalji in kljub izrednemu naporu, ki ga je bilo potrebno vložiti v transport tega kamna, le-ta prispel v Šentrupert in da je iz njega nastal eden najlepših neogotskih oltarjev na Slovenskem. Temu danes rečemo kulturna dediščina. Takratni graditelji niso gradili zato, da bodo njihovi zanamci njihove dosežke nekoč razglasili za kulturne spomenike. Gradili so zato, ker so želeli najbolje, najlepše in največ, kar so jim omogočale tedanje razmere. Želeli so presežke.

Naj nam ta primer odzvanja v naših mislih. Naj bo to napotilo in tudi naše vodilo, da tudi mi, ki smo zopet na nekem začetku, gradimo najbolje, najlepše in največ, kar nam okoliščine ponujajo. Poskušajmo ustvariti presežke na vseh področjih našega delovanja. Ne mislimo le na naš čas, ampak za vse rodove, ki prihajajo za nami. Le tako bomo nekoč, ko nas ne bo več, veljali za kulturne in ustvarjalne prednike.

Tudi ko smo se mi rodili, nismo našli puste zemlje. Drugi so sejali in sadili za nas. Posadimo in posejmo tudi mi za tiste, ki prihajajo za nami. Pa ne karkoli. Posadimo žlahtne sadike in posejmo kulturna semena, da bodo plodovi bogati, in tisti, ki jih bodo uživali, nam bodo hvaležni in ponosni na nas!

župan **Rupert Gole**

Dogajanja v KS in občini Šentrupert

POVZETEK OB ZAKLJUČNEM RAČUNU KS ŠENTRUPERT

Za nami je zadnji obračun dela KS Šentrupert. Radi bi vas seznanili z največjimi postavkami, ki so usmerjale dejavnost krajevnne skupnosti Šentrupert v zadnjem letu dejavnosti.

Vodovod:

V letu 2006 smo pričeli z izgradnjo dveh vodovodov:

Vodovod Ravnice – Vesela Gora v dolžini približno 2300 metrov, za katerega smo v letu 2006 porabili 5.774.259 tolarjev.

Vodovod Mali Cirknik v dolžini sedem kilometrov; za nabavo materiala, projektne dokumentacije in pripravljala dela smo porabili 19.521.162 tolarjev.

Oba vodovoda bosta dokončana v letu 2007.

Za vzdrževalna dela smo porabili 7.361.759 tolarjev.

Cestno področje:

Na cestnem področju smo v letu 2006 naredili preplastitvi na cestah Trstenik – Kot in Hom – Krževje. Asfaltirali smo odseka ceste na Malem Cirkniku – Renko in na Zaloki do Martina Goloba. Skupna vrednost opravljenih del je bila 13.760.972 tolarjev. Plačilni rok računa je bil v januarju 2007. V letu 2006 smo poravnali račun za asfaltiranje v letu 2005 v višini 8.209.772 tolarjev.

Za vzdrževalna dela - vključno s pluzenjem v sezoni 2005/2006 smo porabili 10.191.173 tolarjev.

Muzej na Veseli Gori – v letu 2006 je bil plačan račun iz leta 2005 v višini 3.519.108 tolarjev.

Društvom in za kulturne prireditve smo prispevali 5.229.512 tolarjev.

Zbrani samoprispevek v zadnjem letu 2006 smo namenili za vzdrževanje krajevnih cest in vodovoda.

Nadzorni odbor je pregledal poslovanje KS Šentrupert in ni imel pripomb.

KS Šentrupert

ŠTIRIDESET LET ŽIVLJENJA KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠENTRUPERT

Za nami je štirideset let življenja KRAJEVNE SKUPNOSTI Šentrupert, pred nami – upajmo – dolgo življenje OBČINE ŠENTRUPERT. Znano je, da smo lahko uspešni samo tedaj, če znamo v življenje sedanjosti vtakati delo preteklosti. Zato je prav, da se spomnimo vseh tistih, ki so bistveno vplivali na dejavnost v naši KRAJEVNI SKUPNOSTI. Zanimivo je, da se je v teh štiridesetih letih zvrstilo samo šest predsednikov. Vsak pa je po svoje zaznamoval obdobje predsednikovanja.

Pojdimo po vrsti!

Spoštovani gospod Alojz JARC,

bili ste prvi predsednik sveta KRAJEVNE SKUPNOSTI Šentrupert – od 1966. do 1969. leta, Vaš podpredsednik pa je bil tedanji ravnatelj šole Šentrupert Bojan Brezovar. Verjetno ni bilo lahko, saj so se šele postavljali temelji življenju KS Šentrupert. Ker pa je bilo vse omejeno s pičlimi finančnimi sredstvi, je verjetno marsikaj ostalo samo v načrtovanju. Kako danes, po štiridesetih letih, gledate na začetke življenja KS Šentrupert?

Spoštovani,

pred štirimi desetletji je bil na pobudo občine Trebnje sklican zbor občanov z namenom, da ustanovimo Krajevno skupnost Šentrupert. Zbor je bil zelo dobro obiskan. Predstavniki občine nam je posredoval nekaj smernic za delo. Za tajnika je bil izvoljen Maks Kurent st., za podpredsednika Bojan Brezovar, jaz pa za predsednika; izvolili smo še nekaj članov izvršnega odbora. Svoje domovanje smo našli v Frelihovi hiši, kjer je izvoljeni tajnik opravljal tudi pisarniška opravila nekaterih društev.

Za vso dejavnost so bila namenjena zelo skromna finančna sredstva, zato smo veliko razmišljali, kako bi kar najbolje uresničili zamisli. Vaške poti so bile slabe, zato je bil velik problem, kadar je bilo treba v vas pripeljati zdravnika, živinozdravnika, gradbe-

ni material ... Ob vsakem hujšem nalivu pa so bile še posebno težavne razmere.

Po pogovorih v vaseh so se kaj hitro pričele delovne akcije za razširitev in posipanje vaških poti. Vaščani so bili zelo zavzeti, veliko se je naredilo s prostovoljnim delom. Velik zalogaj sta predstavljali poti Vrh – Hrastno in Ravnik – Okrog – Zaloka. Po teh poteh je bilo možno pripeljati naložen voz le z dvojno vprego. Iskali smo vse mogoče viře. Velik posluš je imel Gozdni obrat Trebnje, ki nam je plačal vse strojne usluge. V pomoč smo dobili tudi mladince predvojaške vzgoje. Nekateri vaščani so se že v tem, še bolj pa v naslednjem obdobju, zelo izkazali. Posebej moram omeniti neutrudnega Ivana Gorenca in Franca Stariča s Hrastnega ter Ivana in Franca Stareta iz Škrljeve-

Napovednik

MED KS IN OBČINO	2
DRUŠTVENO DOGAJANJE	10
UTRIP ŽUPNIJE	13
SPREHODI MED	16
NA MLADIH SVET STOJI	18
KULTURNI IN ŠOLSKI UTRIP	21

**Prispevke za
naslednjo
številko
zbiramo do
5. junija
2007.**

ga ter Antona Škarja z Ravnika, ki je edini še živeči prostovoljec.

Na Veseli Gori smo obnovili sejmski prostor in okolico gradu, za kar pa sta imela največ zaslug tajnik Maks Kurent in podpredsednik Bojan Brezovar. Stalni problem je bil oskrba s pitno vodo v Šentrupertu. Zaradi nenehnih okvar je imel Janko Ko-

šak vedno polno dela. Razmišljali smo že o samoprispevku in pripravljali dokumentacijo za asfaltiranje ceste Slovenska vas – Šentrupert; uresničilo se je šele v naslednjem mandatu.

Bili smo mladi, veliko smo delali, vendar smo se ob skromnih začetkih s pičlimi finančnimi sredstvi vsakega uspeha zelo

veselili. Kasneje so razvoj KS zaznamovala različna obdobja; bil je začetek, razcvet, upočasnenost, vendar je bilo na obzorju novo upanje, velike želje – OBČINA ŠENTRUPERT.

Jaz sem bil na začetku te poti.

Lojze Jarc

*Letos bo minilo že 25 let, odkar se je komaj 49-leten poslovil **Peter Zgonc**, predsednik sveta od 1969. do 1978. leta. Kdaj pa kdaj je njegov pomen premalo poudarjen – a njegovo delo je ostalo.*

Peter Zgonc se je z vsem srcem lotil dejavnosti Krajevne skupnosti Šentrupert. Imel je srečo, da je kot trgovski potnik prilagajal službeni čas, hkrati pa je vsak čas izkoristil za dobro kraja. Po domače bi rekli, da je bil poročen s KRAJEVNO SKUPNOSTJO. Velikokrat je znal v aktivnosti kraja vključevati tudi mladi rod, hkrati pa je bil pozoren do njih – saj je vedel, da bodo to nekoč novi sodelarci za delo v kraju. V njegovem mandatu je Šentrupert dobil prvi asfalt – tako Šentrupert – Plavčev mlin, v tem obdobju pa je bila tudi asfaltirana cesta Slovenska vas – Šentrupert – Prelesje; verjetno nihče ni mislil, da bo treba čakati toliko

let, da bi prišli do boljše ceste – saj se je promet v primerjavi z obdobjem, ko je bila cesta asfaltirana, nešteto krat pomnožil.

V njegovem obdobju je Šentrupert dobil prvi industrijski obrat; veliko pa si je Krajevna skupnost Šentrupert prizadevala, da je končno šola dobila telovadnico in oddelek vrtca.

Peter Zgonc se je še kako zavedal, da se moramo najprej opreti na lastne sile; tako smo bili med prvimi krajevnimi skupnostmi, ki smo uvedli krajevni samoprispevek – ne glede na to, da smo imeli tudi občinski samoprispevek. Če pomislimo, da je bil krajevni samoprispevek vse do lani, potem bi bil naš kraj veliko bolj siromašen.

Naj nas preteklost, v kateri so se mnogi zavzemali za delo v kraju, znova oplemeniti v spoznanju, da moramo vsi po svojih močeh gledati, da bi potrdili željo, naj bi bilo v občini bolje za Šentrupert!

Spoštovani gospod JOŽE FRELIH,

bili ste kar dva mandata predsednik sveta KRAJEVNE SKUPNOSTI Šentrupert. Bistveno ste vplivali na življenje kraja od 1978. do 1985. leta. Vse Vaše izhodišče razmišljanja je bilo prepojeno s spoznanjem, da Vam ni vseeno, kako bo Šentrupert napredoval, zato ste se z ljubeznijo lotili vsake naloge za kraj. S svojo preudarno besedo ste vsemu kraju postali svetovalec, kako naj se vodstvo KS odloča ob posameznih nalogah.

Kako danes gledate na čas, ko ste bili predsednik sveta KS Šentrupert? Kje vidite rezultate svojega dela?

Ali je mogoče, da je od takrat minilo skoraj 30 let?! Marsičesa se spominjam, marsikatero zgodbo, ki je bila takrat pomembna, pa sem pozabil, saj se nam danes to zdi samoumevno.

Kljub temu so bila dogajanja tistega časa za vse nas, ki živimo na tem prostoru in bodo živeli, zelo pomembna. Izkazalo se je, kako je pomembno, da si prebivalci skupnosti složno zastavijo skupne cilje. V tem vidim razlago za uspehe KS Šentrupert, ki jih je nedvomno imela. To so bile modernizirane ceste, vodovodi, zazidalno območje, telefonija in še kup drugih zadev, kar je bilo in je za kraj in prebivalce tega območja zelo dobro, saj je izboljšalo življenje in dalo ljudem perspektivo.

Bolj kot akcij se spominjam ljudi, ki so bili še posebej dejavni. Mnogih že ni več med nami, kar pa nas je še, smo po večini predali 'štafetno palico' mlajšim. Ti so jo

sprejeli; tako nadaljujejo delo svojih predhodnikov. In to je najlepše.

Spominjam se predsednika Petra Zgonca. S kakšno vnetostjo se je lotil vsake akcije! On je začel s samoprispevki, ki so omogočili uspešno delovanje KS. Izpeljal je zazidalni prostor pri gasilskem domu in postavitev Agrostroja, odpiral peskokope, asfaltiral ceste, širil vodovodno omrežje, da omenim le najpomembnejše zadeve, ki so imele in še imajo pomen za vso nekdanjo KS. Znal je pridobiti in navdušiti člane sveta in krajanje.

Spominjam se Poldeta Jurgliča, Jožeta Kafola, Franceta in Ivana Stareta ...

Ti morajo biti veliko naredili za našo KS.

Za Petrom Zgoncem sem prevzel predstojanje in delo se je nadaljevalo. Asfaltiranje, telefonija, zazidalno območje v Kamnju. Brez zavzetih članov sveta in krajanov vsega tega ne bi mogli narediti. Tudi obči-

na Trebnje nam je veliko pomagala. Na tem mestu se moram zahvaliti tedanjemu predsedniku Cirilu Pungartniku za podporo, ki nam jo je nudil. Prepričan sem, da občina Trebnje ne bi razpadla, če bi nasledniki gojili tak odnos do krajevnih skupnosti, kot ga je on.

Spet se mi oglašajo imena ljudi, ki so veliko naredila: Franci Bartolj, Jože Govednik, Jože Zupan, Jože Brcar, Tone Skušek, Cene Tomažin, Peter Ravnikar, Peter Pavlin; vem, da sem trenutno še koga pozabil omeniti ...

Ti ljudje so bili vedno pripravljeni prevzeti včasih tudi zoprne naloge. Videlo se je, da jih krajanje spoštujejo in jim zaupajo. Zato so bili uspešni.

Če se povrnem k vprašanju, kje vidim rezultate svojega dela, moram ponovno poudariti, da je bilo opravljeno delo naše skupno delo. Posameznik pri taki stvari zelo malo pomeni, če nima podpore v krajanjih. Za največji dosežek našega preteklega dela pa vidim tudi uspeh pri ustanovitvi svoje občine. Od tu dalje pišemo svojo zgodbo predvsem mi sami. To smo si želeli – in to imamo!

Še ena zmaga – ta je pa čisto osebna: Ta zapis je moj prvi izdelek na računalniku.

Lep pozdrav vsem!

Jože Frelih

Spoštovani gospod FRANCI BARTOLJ,

življenje kraja ste bistveno zaznamovali, saj ste bili kar tri obdobja predsednik sveta KRAJEVNE SKUPNOSTI Šentrupert – od 1985. do 1998. leta. Svojo dejavnost ste bistveno zaznamovali z dvema blestečima zmagama; še kot podpredsednik ste izpeljali telefonsko napeljavo na območju Krajevne skupnosti Šentrupert – od dveh telefonov smo nenadoma prešli na dvesto telefonskih priključkov. Proti koncu Vašega mandata pa je zrasla Poslovilna vežica po načrtu arhitekta domačina Blaža Slapšaka, ki je tudi po desetih letih še vedno med najlepšimi poslovnimi objekti na Dolenjskem. Vaša osrednja značilnost je bila, da ste znali vsakomur prisluhiti – nikogar niste izključevali, pač pa po svoje vsakomur vsaj delno ustregli, če že zaradi večno omejenih sredstev ni bilo mogoče v celoti prisluhiti prošnji.

Dokaz Vaše uspešnosti je tudi zaupanje ob zadnjih volitvah, saj ste postali svetnik OBČINE ŠENTRUPERT.

Kako sami ocenjujete to dolgo obdobje dela za kraj – kje vidite največje uspehe? Je bilo tudi kaj takega, česar niste mogli uresničiti, pa si boste zdaj prizadevali kot svetnik?

Danes, ko ima že vsak osnovnošolski otrok v žepu tako imenovani MOBI in se lahko s svojimi vrstniki pogovarja za nizko ceno, si zelo težko predstavljamo, kako je bilo pred 27 leti, ko je bil v Šentrupertu samo en telefonski priključek – dvojček, ki sta ga imela Jože Frelih in dr. Jože Jaklič, pa še za tega ne vem, če je deloval 24 ur dnevno.

Zato so bile velike želje naših krajanov, da bi tudi v naši KS zgradili telefonsko omrežje. Takratni predsednik sveta KS Jože Frelih me je nagovoril, da sem sprejel nalogo predsednika gradbenega odbora za izgradnjo telefonije.

Naročili smo načrt izgradnje; izdelal ga je inž. Martin Glavač iz takratnega PTT podjetja Novo mesto.

Še danes sem vesel, ker smo upoštevali njegove nasvete in sprejeli predlog, da bi zgradili omrežje za preko 700 priključkov, čeprav na začetku gradnje nismo imeli več kot nekaj deset naročnikov. V Šentrupertu je bila postavljena telefonska centrala za 160 priključkov. Takrat so krajanji sami praktično opravili vsa zemeljska dela, dali in postavljali drogove, ki v večini še danes stojijo.

Ko je bilo v funkciji prvih sto priključkov, so se začele potrebe po novih priključkih neverjetno povečevati. Telefon je hotela imeti vsaka hiša – in tudi zidanica – kar ga danes tudi ima. Ker je bila šentruperska centrala premajhna, nove pa nismo uspeli dobiti, smo takrat zakupili določeno število priključkov v telefonski centrali na Mirni. Kasneje je bila nabavljena tudi nova telefonska centrala v Šentrupertu in s tem ustvarjena možnost, da je lahko vsak, ki je izrazil željo, dobil telefonski priključek.

Danes kar ne moremo verjeti, da takrat

ni bil glavni problem denar, ampak telefonski kabli, ki jih je bilo na trgu zelo malo, dobavni roki pa so bili zelo dolgi. Iz tega obdobja je veliko zgodb, kaj vse smo počeli, da smo nekako pravočasno uspeli zagotoviti potrebne telefonske kable. Zbirali smo odpadni baker ter na ta račun dobivali kable, iskali zveze po podjetjih in pri trgovcih ...

Mislim, da tako spontan in zavzetih akcij krajanov na področju celotne krajevne skupnosti Šentrupert od takrat še ni bilo. Poleg tega so krajanji plačevali tudi krajevni samoprispevek; del samoprispevka je bil vseskozi načrtovan za izgradnjo telefonskega omrežja. Seveda pa so bili tudi denarni prispevki za tisti čas zelo veliki.

Tudi poslovilna vežica je svoja zgodba.

V krajevni skupnosti Šentrupert je bilo čedalje več spodbud, da bi zgradili poslovilno vežico. Zato smo tudi pri programu krajevnega samoprispevka postavili poslovilno vežico kot prednostno nalogo. Da smo prišli do tako lepega objekta, gre res zahvala našemu domačinu, arhitektu Blažu Slapšaku, ki je naredil izvirni projekt. Gradnja je trajala dlje časa, kot smo sprva mislili, vendar se je splačalo, saj je vežica tudi po več kot desetih letih med najlepšimi na Dolenjskem. Gradnja poslovilne vežice sicer ni zahtevala fizičnega angažiranja krajanov, vendar pa sem kot predsednik sveta KS moral vložiti veliko naporov za pridobivanje potrebnih finančnih sredstev, ker so bile tudi takrat velike potrebe po obnovi cest in za oskrbo z vodo.

Kot predsednik sem se zelo zavzemal tudi za modernizacijo lokalnih in krajevnih cest v naši krajevni skupnosti. V mojih mandatih smo modernizirali določene odseke lokalnih cest, kot na primer Sotla – Zabuko-

vje, Šentrupert – Zaloka, Šentrupert – Hrastno – Hom – Šentrupert, Dolnje Jesenice – Čirnik, zraven pa še precej krajevnih cest.

Žal mi je, ker je med mojim predsednikovanjem ostala nedokončana lokalna cesta od Vihra proti Slevcu, za kar je bilo že dogovorjeno financiranje, vendar nismo uspeli pridobiti soglasja nekega lastnika za odkup manjšega objekta, da bi lahko izvedli prepotrebno razširitev ceste, zato je vsa stvar propadla in ta del ceste še danes ni asfaltiran.

V tistem času je bila problematična tudi oskrba s pitno vodo. Takrat še ni bila tako razvita tehnika za pridobivanje pitne vode iz vrtin in tudi finančno so bile te naprave zelo drage. Zato smo takrat iskali druge vire. Takrat je občina Trebnje načrtovala veliko površinsko zajetje v bližini Dol pri Litiji; to naj bi napajalo celo šentrupersko dolino in celo Trebnje. Vendar so dogovarjanja o zaščitnih pasovih potekala tako počasi, da je šel projekt v nekaj letih v pozabo. V tem času je tehnika z globinskimi vrtinami zelo napredovala in tako zdaj oskrbo z vodo rešuje sam Šentrupert.

Vedno je ostalo tudi kaj neuresničenih želja. Vsi predsedniki smo praktično skoraj vso skrb posvetili urejanju cest in oskrbi z vodo, zato je vsem zmanjkalo energije in predvsem finančnih sredstev za ureditev samega trga v Šentrupertu. Sedaj, ko smo postali občina, bomo morali več narediti tudi za samo ureditev središča Šentruperta (pločniki, razsvetljava, kanalizacija, urejenost pročelja hiš ...).

Še to: Čeprav sem bil kar tri mandate predsednik sveta KS Šentrupert, je čas minil, kot bi mignil.

Franci Bartolj

Spoštovani gospod PETER FRELIH,

bili ste predsednik na prelomu tisočletja – od 1998. do 2002. leta. Za Vas je bil značilen celovit pogled v prihodnost. Niste nasledali, kako bi bilo treba narediti v samem Šentrupertu pločnike, kako preplastiti trg, pač pa ste se zavedali, da so prednostne naloge urediti oskrbo z vodo, skrb za kanalizacijo in elektriko. V Vašem obdobju je zraslo zajetje pitne vode v Nebesih, v Va-

šem obdobju je nastalo glasilo ŠentRUPERT, kulturno ste dvignili Šentrupert z vključitvijo kraja v IMAGO SLOVENIAE – Podoba Slovenije; vzpodbudno je, da sta tako časopis kot tudi vključitev kraja v kulturne dogodke postala stalnica. Zadnji trenutek Vam je uspelo tudi podaljšati krajevni samoprisevek, ki je bil dolga leta osrednji vir napredka. Morda Vaša najbolj pomembna

naloga pa je bila že po sklenjenem mandatu. S trmasto vztrajnostjo ste dosegli, da je tudi KS Šentrupert znova dobila možnost, da postane OBČINA.

Vesel bi bil, če bi lahko predstavili svoje videnje tega obdobja – na kaj ste najbolj ponosni – kaj pa bi še želeli narediti, če dan ne bi imel samo štiriindvajset ur.

Spoštovani,

nedvomno sem najbolj vesel dejstva, da smo postali občina Šentrupert. Vse drugo mi je manj pomenilo. Da smo pa v tem uspeli, je bilo potrebno veliko prizadevanj, ki so nemalokrat segla čez rob razuma, okusa, osebnega ponosa in ponižanja, hkrati pa tudi neizmerne samozavesti absolutnega prepričanja in slovenske ter šentruverske zavesti. Delovati je bilo potrebno na nivoju vaše skup-

nosti, krajevne skupnosti, občine Trebnje, Republike Slovenije – kakor tudi drugih neprofesionalnih združenj, ki vsako po svoje lobira. Pomembno je le, da smo zmagali in uspeli.

Glede idej in vizije v Šentrupertu ni potrebno veliko iznajdljivosti. Nerešenih je toliko zadev, da še nekaj mandatov ne bo zmanjkalo dela. Seveda pa se postavlja vprašanje strokovnosti in pravih pristopov k reševa-

nju problemov. Ta problem pa mora reševati vodstvo občine, ki mu je bila ta naloga zaupana. Čas pa bo pokazal svoje – tako kot vedno.

Na vprašanje, kaj bi si še želel narediti, pa se največ ukvarjam s tem, da bi organiziral čas tako, da bi se lahko čim bolj posvetil družini.

Glede Šentruperta in njegove prihodnosti pa me trenutno ne skrbi, saj sem prepričan, da ima-

mo dobro vodstvo, ki se, upam, čuti šentruversko. To pa je edino zagotovilo in nadvse potrebno dejstvo.

Prepričan sem v uspeh!

Šentruversčanom se zahvaljujem za sodelovanje, uredniškemu odboru pa želim nadaljnji optimizem in čimveč lepih uspehov ter prijetnega poročanja!

Peter Frelih

Spoštovani gospod TONE RUGELJ,

bili ste zadnji predsednik sveta KS Šentrupert. Vaš mandat od 2002. do 2006. leta ni bil najbolj rožnat; usihala so sredstva, zato ni bilo mogoče pristopiti k večjim akcijam; proti koncu mandata se je končal dolgoletni krajevni samoprisevek, ki je bistveno pripomogel k uresničevanju nalog. Vendar pa bo ostal spomin na spoznanje, da ste bili Vi tisti, ki ste skupaj s sodelavci uspešno izpeljali volitve za življenje v samostojni občini. Tu je bilo ogromno dela, ki pa se je najprej končalo z uspešnim referendumom za samostojno občino, nadaljevalo pa se z izvolitvijo prvega občinskega sveta in župana. Zaupanje v delo, ki ste ga opravili, se je pokazalo tudi z izvolitvijo za svetnika v novem življenju Šentruperta. Zanimalo bi nas, kako Vi gledate na minulo obdobje; kje čutite največje zadovoljstvo. Ali si boste kot član občinskega sveta prizadevali uresničiti kakšno nalogo, ki je zaradi omejenih finančnih sredstev niste mogli izpeljati?

Krajevna skupnost je v Šentrupertu z ustanovitvijo nove občine Šentrupert preteklost. Ko se oziram na preteklo štiriletno obdobje mojega mandata, me obhajajo mešani občutki. Vsekakor je bilo v tem obdobju nekaj lepih trenutkov ob doseganju zastavljenih ciljev, premnogo pa je bilo neuspehov, razočaranj, slabe volje. Seveda je zagotovo največji neuspeh neizgradnja ceste Slovenska vas – Šentrupert. Seveda so

nezadovoljni tudi krajan, ki so želeli, da bi posodobili ceste do njihovih domov, pa niso prišli na vrsto. Lahko pa zagotovim, da se je svet v največji meri trudil zadovoljiti potrebe krajanov.

Imamo pa tudi nekaj uspehov, ki so obliž za vse te neuspehe, ki jih je doživljal ta svet. Tako se lahko pohvalimo, da smo na oskrbi z vodo veliko in solidno delali: vodovod Hom – Draga, Nebesa – Viher, vodovod do

OŠ, v Selih, Ravnice – Hom (še v izgradnji). Prav tako je bilo tudi na cestnem področju kar nekaj krajevnih cest, nekaj jih je dobilo asfaltno prevleko, nekatere smo samo popravili. Zavedam se, da je bilo vsega premalo, vendar sredstva, ki so bila v tem obdobju na voljo, več niso dovoljevala. Zagotovo pa so zadnje dve leti naše delo zaznamovale ujme, ki so povzročile veliko škode – predvsem na cestnem področju. Tako je tako rekoč odneslo cesto na Kozjeku, dve cesti na Malem Cirkniku, v Selih in še nekaj manjših plazov (Hrastno, Hom, Roženberk). Za sanacijo teh cest je Občina Trebnje prispevala za en plaz na Malem Cirkniku, vse ostalo je bilo breme KS. Pri vsem tem delu pa sem občutil velik pritisk krajanov na sredstva iz KS, ni pa bilo pripravljenosti za samoorganiziranost krajanov za pomoč pri nastalih situacijah. Lahko pa rečem, da sem večje vključevanje krajanov pogrešal na vseh področjih reševanja njihovih problemov. Entuziazem preteklih časov je izginil. Ven-

dar mislim, da ga bomo pri delu nove občine ponovno potrebovali. Vse aktivnosti pač ne morejo sloneti samo na peščici izvoljenih svetnikov in bodoče uprave, čeprav so svetniki na to prostovoljno pristali.

Čez vse obdobje mojega mandata pa je tekla borba za samostojno občino. To borbo je dobro zastavil prejšnji predsednik sveta KS Peter Freljih. Tudi v mojem mandatu je s svojimi izkušnjami marsikdaj priskočil na pomoč. Glavno dogajanje za ustanovitev nove občine pa se je začelo po doseženi spremembi Zakona o lokalni samoupravi. Ta zakon je ponovno odprl možnosti naše KS za ustanovitev samostojne občine. Čeprav je državni zbor konec leta 2005 našo zahtevo po samostojnosti zavrnil, pa je naši pritožbi ugodilo ustavno sodišče. In tako se je začelo: priprava ekip, zbori krajanov, razgovori, referendum ... Vmes pa veliko dela in priprav, za rezultat pa veste. Za mrtvilom čez poletje so prišle volitve v organe nove občine. Ob tem sem si želel čim večje enotnosti, čim boljši izbor kandidatov in nestransko razdvajanje. Ne vem, če nam je to uspelo. Volivci ste se odločili po svoje, kar je tudi prav.

Ko pogledam na življenje krajevne skupnosti Šentrupert in delo njihovih predsednikov – od Lojzeta Jarca, Petra Zgonca, Jožeta Freljha, Francija Bartolja in mojega predhodnika Petra Freljha, je bilo vseskozi opaziti vzpon in zatišja pri delu sveta KS; tak mandat je bil tudi moj.

Če že nisem povsem zadovoljen z doseženimi rezultati na področju urejanja infrastrukture, sem pa lahko ponosen, da je v mojem mandatu Šentrupert postal samostojna občina.

Vsem, ki ste pri tem pomagali, hvala, novemu občinskemu svetu pa želim dobrih, smelih odločitev!

Tone Rugelj

V ŽIVLJENJE KS JE VTKANO DOLGOLETNO DELO ...

Zgodba o dogajanju v krajevni skupnosti Šentrupert bi bila nepopolna, če ne bi spregovoril še človek, za katerega bi lahko rekli, da ni bilo stvari, kjer ne bi bil zraven.

Spoštovani gospod Franc Novak,

Vi ste bili v življenju KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠENTRUPERT dolgoletni ljubiteljski tajnik. Nobena stvar ni šla mimo Vas. Ko s časovne oddaljenosti gledam na Vaše delo, lahko znova rečem, da ste bili predvsem Človek, ki ste želeli po svojih močeh slehernemu pomagati, kdor se je zatekel na KS. Človek bi rekel, da niste bili v službi KS, pač pa v službi za dobro ljudi. To pa je tudi največ, kar lahko človek doseže.

Kako danes gledate na obdobje sodelovanja v življenju KS; kateri so tisti premiki, ki so naredili uspešno KS Šentrupert? Vesel bom, če se boste še posebej ustavili ob obdobju predsednika sveta KS Petra Zgonca, ki je pravzaprav presahnil sredi najlepših let.

»Že 1965. leta sem bil izvoljen za odbornika Skupščine občine Trebnje, nato bil ponovno izvoljen, potem pa sem bil še dvakrat v delegaciji KS Šentrupert za delegiranje delegatov na seje skupščine. Že po prvi izvolitvi sem se moral udeleževati raznih sestankov na krajevni ravni in na enem izmed njih je bila tudi izrečena pobuda, da bi se obnovili sejmi na Veseli Gori. Pobudo sem prenesel na občinsko sejo in na prvi naslednji seji je bil sprejet sklep o obnovi sejmov. Gostinsko ponudbo je na sejmiških organiziralo Turistično društvo Šentrupert, kjer sem tudi sodeloval; na enem izmed manjših sejmov sem celo vodil gostinski obrat in naredil obračun poslovanja, ki sem ga odnesel tedanjemu predsedniku sveta KS Petru Zgoncu, leta pa me je začel nagovarjati, naj bi bil tajnik KS in to delo sem tudi sprejel.

Če še malo posežem v preteklost; ko so bile 1966. leta ustanovljene krajevne skupnosti, je bilo sprva mišljeno, naj bi bile na našem območju tri KS: Šentrupert, Slovenska vas in Bistrica; kako je bilo pametno, da so se krajanje odločili za enotno krajevno skupnost, se je v nas-

lednjih letih potrdilo.

Začelo se je intenzivno delo za razvoj našega kraja. Največja ovira je bila izredno slaba cesta od Slovenske vasi do Šentruperta, ki je bila še makadamska. Začela se je akcija zbiranja sredstev za asfaltiranje te ceste; izglasovan je bil prvi krajevni samoprisevek, a le na zahodnem območju krajevne skupnosti. Našim rojakom po svetu smo poslali prošnje, da bi pomagali pri asfaltiranju. Drugi del – do Prelesja – pa je še vedno ostal makadamski. Takratni predsednik Skupščine občine Trebnje Ciril Pevec pa je predlagal, da bi asfaltirali oba kraka ceste; spet so se začela zbirati sredstva za asfaltiranje po vzhodni strani in tako nam je uspelo asfaltirati oba kraka – asfalt pa je bil položen na obstoječo podlago, ne da bi cesto utrjevali ali širili.

Tako je bil storjen prvi korak za začetek razvoja kraja in za lažji dostop v sam Šentrupert. Svet KS se je takoj lotil akcije za krajevni prispevek na celotnem območju za nadaljnjo modernizacijo krajevnih in vaških cest. V to obdobje sodi asfaltiranje ceste v Škrljevo, kjer sta ogromno naredila Ivan in Franc Stare, sle-

dila je asfaltna cesta do Plavčevega mlina – do hiše Jožeta Možine. Spominjam se, kako sem v Trebnjem slišal pogovor dveh možakov, ki sta modrovala, da Šentruperčani asfaltirajo cesto v gozd. Takrat res večina ni pričakovala takšnega nadaljnega asfaltiranja. Hkrati je bil tudi asfaltiran trg in večina ulic v samem Šentrupertu. Tretja je bila na vrsti cesta proti Dragi. Treba pa je bilo iti tudi v novo akcijo – rabilo se je ogromno gramoza za širitev in utrjevanje zemljišč. Krajevni samoprisevek, ki se je vseskozi obdržal, je pripomogel, da se je postopoma asfaltiralo večino lokalnih cest.

Poleg del na cestah je bilo veliko aktivnosti tudi na drugih področjih. Ker so krajanje želeli priti do pitne vode, je bilo veliko pozornosti posvečeno zgraditvi vodovodnega omrežja. Ker pa je bilo premalo strokovnosti, se je večkrat zgodilo, da je posamezno zajetje usahnilo. V tem času so se tudi zelo gradili vaški vodovodi.

Krajevna skupnost Šentrupert je prevzela tudi upravljanje pokopališča in začela z obnovo obzidja, najprej pa sta bila ob razpadajoči škarp postavljeni oba stebra ob glavnem vhodu in na njih grški črki alfa in omega. Celotna obnova obzidja pa se je končala v kasnejših letih.

V Šentrupertu vse povojno obdobje ni bilo dovoljeno graditi stanovanj; predsednik Peter Zgonc pa je izposloval pripravo dveh zazidalnih načrtov za stanovanjsko gradnjo, na bivšem župnijskem vrtu in na zemljiščih pod spomenikom. Da bi pocenili gradnjo z lastnim delom pri urejanju cest, napeljav

vodovoda ter elektrike, je predsednik Peter Zgonc predlagal ustanovitev Stanovanjske zadruge Šentrupert, ki se je kasneje razvila v eno izmed največjih zadrug v Sloveniji. Kasneje je bil pripravljen še zazidalni načrt Kamnje – Vrh, vendar ni bil nikoli realiziran.

Ker je bil dostop do središča Šentruperta zaradi številnih gradenj težaven, se je v tem času porušila Apetova hiša.

Vsi nekdanji telovadni in šolski domovi so prišli v lastništvo Partizana Slovenije, Peter Zgonc pa je dosegel, da je sama zgradba kulturnega doma in nekaj pripadajočega zemljišča pripadla krajevni skupnosti Šentrupert.

Proti koncu svojega drugega mandata je Peter Zgonc začel delovati tudi v Gasilskem društvu Šentrupert, bil nekaj časa celo predsednik, hkrati pa poskrbel za razširitev in dograditev doma ob 80-letnici društva 1979. leta; v tem času je bila zaradi prostorske stiske ukinjena vaška pot za gasilskim domom.

Treba bi bilo omeniti še veliko stvari – od praznovanj, počastitev dneva mrtvih, vinska trgatve, slovesno odpiranje posameznih cest; Peter Zgonc je pripomogel tudi pri ustanavljanju Gasilske desetine Zabukovje – živel je za krajevno skupnost. Morda je prav, da se zdaj, ko smo dobili samostojno občino, spomnimo, da je temelje v to

vložil tudi Peter Zgonc s svojim nesebičnim delom.

Bil sem tajnik tudi pri naslednjem predsedniku Jožetu Frelihu. V njegovem dvojnem mandatu je krajevna skupnost nadaljevala z deli za modernizacijo krajevnih, lokalnih in vaških cest ter začela z napeljavo telefona; za to gradnjo je bilo potrebno pridobiti vse načrte in številna soglasja; za telefonijo je bil zadolžen podpredsednik inž. Franc Bartolj, operativno delo na terenu pa je zvesto vodil Jože Govednik z Mirne.

Tudi v mandatih Franca Bartolja so se podobna dela nadaljevala, nova pa je bila izgradnja poslovalne vežice in nakup zemljišča zanj. Pri vseh akcijah sem

sodeloval do 21. decembra 1995, ko sem doživel na poti iz pisarne proti domu prometno nesrečo (povzročitelja niso nikoli našli) s kompliciranim zlomom gležnja desne noge; zaradi počasnega zdravljenja sem bil prisiljen prenehati delati v KS.

Kljub daljšemu prispevku niti približno zajeto vse delo predsednikov in ljudi, ki so bili nesebično pripravljeni delati za kraj. Ker je malo ohranjenega arhiva, je marsikaj utonilo v pozabo; kljub vsemu pa je vse delo dokaz pripravljenosti naših krajanov za delo in napredek domačega kraja.◀

Franc Novak

Šentrupert v Evropi

MEDNARODNA POTUJOČA RAZSTAVA GOTSKE ARHITEKTURE SREDOZEMLJA S CERKVIJO SV. RUPERTA

18. januarja 2007 so v španski Valencii odprli razstavo gotske arhitekture v Sredozemlju. Med desetimi razstavljenimi maketami gotskih spomenikov in elementov, nastalih v sklopu projekta GOTHICmed, je v Museo de Historia de Valencia bila na ogled tudi maketa cerkve sv. Ruperta iz Šentruperta.

Poleg slovenske gotske znamenitosti si bodo obiskovalci potujoče razstave, ki je trenutno v portugalski Evori, lahko ogledali še devet maket sakralnih in posvetnih objektov ter gotskih detajlov s Portugalske, iz Italije, Grčije in Španije. Razstavljeni pregled gotske umetnosti v Sredozemlju priča tako o enotni gotski liniji v tem delu Evrope kot tudi o razlikah, ki se kažejo med državami kot posledica različnih zgodovinskih vplivov, kar daje razstavi poseben pomen.

Razstavo so slavnostno odprli vodja oddelka za kulturo v mestu Valencia **Maria José Alcón**, vodja razstave **Arturo Zargozá** in predstavnik Evropske unije za področje kulture **Eugenio Delfino**. Slednji je projektu GOTHICmed, ki v petih državah Sredozemlja poteka že tretje leto, namenil lepe besede in ga označil kot enega uspešnejših evropskih kulturnih projektov programa Kultura 2000: »Razstava, ki se bo podala na pot po vseh petih v

župan Rupert Gole in mag. Janez Sirše

projektu sodelujočih državah, pomembno prispeva k ugledu in prepoznavnosti sredozemske gotske arhitekture.◀

Iz Slovenije se je odprtja razstave poleg mene udeležil tudi direktor slovenskega projektnega partnerja, Mednarodnega inštituta za turizem pri nacionalnem turističnem združenju – **mag. Janez Sirše**.

Potujoča razstava, ki jo spremlja bogata grafična, tekstovna in slikovna predstavitev obdobja gotike in spomenikov posameznih

držav, bo v prihodnjih mesecih obiskala še Palermo v Italiji, nato pa se bo julija letos za nekaj časa ustalila v Ljubljani. Njena zadnja postaja pa bodo grške Atene.

Vesel sem, ker je cerkev sv. Ruperta v obliki modela ter grafične in multimedijske predstavitve vključena v to mednarodno potujočo razstavo. Prispevek Slovenije k razstavi je izjemno pomemben v smislu utrjevanja in poglobljanja prepoznavnosti naše države in njene dediščine v mednarodnem prostoru. Seveda to velja tudi za Šentrupert, ki je v zgodovini predstavljal pomembno gospodarsko, upravno in kulturno naselbino v Mirnski dolini, o čemer nenazadnje priča tudi izjemen kulturni spomenik, ki ga zdaj predstavljamo mednarodni javnosti. Hvaležen sem našemu rojaku Jožetu Anderliču, ki je finančno pokrnil izdelavo modela naše cerkve in s tem pripomogel k tako lepi predstavitvi našega kraja v Evropi.

Rupert Gole

POROČILO O DELOVANJU OBČINE

Delo smo zastavili na pripravi analiz obstoječega stanja in pripravi študij za različna področja. Ker še nimamo proračuna, je delo nekoliko oteženo, saj ne moremo sklepati nobenih novih pogodb. Kljub temu se osebno seznanjam s stanjem in nekatere študije smo lahko izpeljali še v okviru sredstev prejšnje občine. Letos se fizično v prostoru ne bo veliko zgodilo, saj je pred tem potrebno pripraviti vse projekte in zadeve logično povezati med sabo.

Na področju komunalne dejavnosti moramo pripraviti vse predvidene trase in jih med sabo uskladiti. Vse prevečkrat se dogaja, da po nepotrebnem kopljemo, zasipamo in spet kopljemo ... Potek kanalizacije in priključevanje na kanalizacijsko omrežje večine naselij naše občine je na idejni ravni že rešen.

Novice z občinskih sej

Za nami so štiri redne občinske seje in mnogo neuradnih sestankov s svetniki; dela je veliko, občinske uprave pa še nimamo in si tako med sabo pomagamo, da bi čim hitreje izvedli nujno potrebne korake za vzpostavitev vseh potrebnih temeljev za delovanje občine.

Sprejeti pomembni sklepi in dokumenti

Statut

Kot prvi in najpomembnejši dokument za delovanje občine Šentrupert smo na 2. redni seji 31. januarja 2007 sprejeli Statut Občine Šentrupert; le-ta je bil 12. februarja 2007 objavljen v Uradnem listu št. 12/07 in je tako tudi stopil v veljavo.

Poslovnik

Poslovnik smo sprejeli na 4. redni seji 1. marca 2007. Tu gre prav tako za enega izmed ključnih dokumentov. Poslovnik ureja organizacijo in način dela občinskega sveta ter način uresničevanja pravic in dolžnosti članov in članic občinskega sveta. Določbe poslovnika se smiselno uporabljajo tudi za delovanje delovnih teles sveta in njihovih članov. Način dela delovnih teles se lahko v skladu s poslovníkom ureja tudi v aktih o ustanovitvi delovnih teles. Poslovnik je ravno v procesu objave v Uradnem listu in bo prav tako v kratkem stopil v veljavo.

Odlok o ustanovitvi občinskega glasila

Naše doslej krajevno glasilo ŠentRUPERT je s sprejetjem odloka o ustanovitvi občinskega glasila postalo naše uradno občinsko glasilo. Odločili smo se, da se štetje nadaljuje – da ne pričenjamo s številko 1. Bistvenih sprememb glasilo ne bo doživelo, saj se je v tej obliki v preteklih letih dobro uveljavilo; razmišljamo pa, da bi sčasoma glasilo izhajalo na vsaka dva meseca – oziroma 6 izdaj na leto.

Odlok o organizaciji in delovnem področju občinske uprave

S tem odlokom občinski svet ustanovi kot enoviten organ občinsko upravo Občine Šentrupert, določi njene naloge oz. delovno področje in notranjo organizacijo ter uredi druga vprašanja v zvezi z njenim delovanjem. Na 4. redni seji smo odlok obravnavali v prvem branju. Odlok bo predvidoma sprejet na naslednji redni seji. S tem dokumentom je postavljen pravni temelj za oblikovanje razpisov za zapolnitev predvidenih delovnih mest.

Komisije

Statutarna komisija, ki je bila ustanovljena že na prvi redni seji, ima trenutno resnično veliko dela in ima za sabo že kar nekaj sej. Komisija za volitve in imenovanja je bila potrjena takoj po sprejetju Statuta. Njena prva naloga je bila priprava predlogov zasedbe potrebnih odborov in komisij.

Odbori

V skladu s 27. členom Statuta Občine Šentrupert smo na 4. redni seji na predlog komisije za volitve in imenovanja sprejeli sestavo posameznih odborov. Vsak odbor sestavlja po pet članov – trije so vedno tudi

S člani posameznih odborov si bomo pomagali, da bomo čimprej realno ocenili proračunske postavke. Potrebno bo oceniti vrednost bodočega vlaganja v komunalno infrastrukturo, v turistične in kulturne projekte, v delo in razvoj družbenih dejavnosti in podobno ...

S predsedniki odborov smo se tako dogovorili, da za področje, ki ga pokrivajo, pripravijo potrebe glede na dejansko stanje v občini. Če imate kakršne koli predloge za določena področja, se obrnite na vodje odborov, ki bodo potrebe zapisali, poskrbeli za ovrednotenje in posredovali za pripravo proračuna.

To sicer ni delo odborov in svetnikov; za to tudi niso plačani. Vendar smo se na svetu odločili, da vsak prispeva, kar največ zmore, da bomo čimprej prišli do konkretnih podatkov.

člani občinskega sveta, zraven sta še dva zunanja člana. Predsednik odbora je vedno tudi član občinskega sveta. To seveda ne velja za nadzorni odbor, ki ga sestavljajo trije člani, in nihče izmed njih ne sme biti član občinskega sveta oz. imeti kakršno koli drugo funkcijo v okviru delovanja občine. Na sami seji so imeli svetniki za vsak odbor možnost predlagati tudi dodatne kandidate, o katerih je občinski svet razpravljal in glasoval. Tako posamezne odbore sestavljajo:

Nadzorni odbor:

Marjana Pejovič, predsednica
Duška Mikec, članica
Branka Brcar, članica

Odbor za okolje in prostor:

Alojz Gregorčič, predsednik
Franč Bartolj, član
Ludvik Ablin, član
Alma Zavodnik Lamovšek, zunanja članica
Milan Šturm, zunanji član

Odbor za proračun in finance:

Anton Rugelj, predsednik
Franč Bartolj, član
Ruža Brcar, članica
Janja Grebenc, zunanja članica
Frančiška Zgonc, zunanja članica

Odbor za družbene dejavnosti:

Ruža Brcar, predsednica
Bojana Tratar, članica
Jurij Bizjak, član
Jože Zupan, zunanji član
Mira Brezovar, zunanja članica

na združevati interese štirih občin (Trebne, Šentrupert, Mokronog-Trebelno in Sevnica) in vseh ostalih interesov javne in zasebne sfere ter jih skozi strokovno podporo usmerjati v realizacijo.

Finančni viri, ki so na voljo tako na državnem kot evropskem nivoju, bistveno bolj ali izključno podpirajo projekte povezovalne narave (medobčinske, regijske, medregijske).

Z odcepitvijo dveh občin iz prejšnje občine Trebnje je večinski del ozemlja Mirnske doline v novih občinah Šentrupert in Mokronog-Trebelno.

Novo nastali občini se morata nujno povezovati pri projektih, kjer je to smiselno in pomeni večji skupni uspeh pri pridobivanju sredstev. Prav tako to velja za povezovanje z ostalimi mejnimi občinami.

Da bo povezovanje pri projektih potekalo strokovno in kvalitetno, potrebujemo ustrezen povezovalni organ. Regijsko središče Novo mesto je geografsko gledano preveč oddaljeno od Mirnske doline, da bi se čutil kakršen koli omembe vreden medsebojni vpliv.

Komunikacija do države bo morala v prihodnosti potekati preko regijskega nivoja, kjer bo regijski razvojni center igral svojo vlogo. Interesi posameznih okolij se bodo tako preko tega nivoja obdelovali do državnega nivoja. Tu je seveda izredno pomembno, kako bomo strokovno in kvali-

tetno uspeli utemeljevati svoje predloge in zahteve, za katere se bomo skupaj dogovorili v Mirnski dolini. Težje nas bodo odbijali, če bodo naši argumenti strokovno utemeljeni, imeli kvalitetne projekte in veliko podporo prebivalstva.

Kot župan občine Šentrupert znova poudarjam, **da ustanovitev in delovanje Razvojne agencije Mirnska dolina izredno podpiram** in sem prepričan, da bo ob uresničevanju v tem besedilu izpostavljenih konkretnih nalog lahko postala odličen partner tako javnim kot zasebnim interesom. Pogoj je seveda strokovno usposobljena in kompetentna delovna skupina.

Nemudoma je potrebno pričeti z naslednjimi aktivnostmi, kar je bilo dogovorjeno tudi na skupščini:

- Izdelava analize stanja
- Priprava razvojne strategije novo nastalih občin in skupne razvojne strategije Mirnske doline
- Izdelava energetskega koncepta Mirnske doline.

Ostale aktivnosti:

Vključitev naše občine v Združenje občin Slovenije (ZOS):

V Sloveniji obstajata dve organizaciji, ki združujeta občine; prva je Skupnost občin

Slovenije (SOS), ki združuje večje občine in ima sedež v Mariboru, druga je Združenje občin Slovenije (ZOS), ki združuje manjše občine, sedež pa ima v Ljubljani. Iz obeh organizacij smo dobili vabilo v članstvo in se na občinskem svetu odločili, da kot manjša občina vstopimo v Združenje občin Slovenije. Udeležil sem se tudi redne letne skupščine ZOS v Beltincih.

Združenje skrbi za dobro informiranje o dogajanju na nivoju države, organizira razne posvete in izobraževanja, zastopa interese lokalnih skupnosti. Z dosedanjim sodelovanjem smo zelo zadovoljni.

Okoljska konferenca v Veldnu v Avstriji

V Veldnu je nedavno potekala dvodnevna mednarodna okoljska konferenca, kjer je bilo moč slišati zanimiva predavanja na temo sodobnih energetskega konceptov – izkoriščanje obnovljenih virov energije in podobno. Glede na to, da mora vsaka občina po zakonu imeti izdelan energetski koncept, sem se odločil, da sodelujem na tej konferenci. Tako sem si zagotovil vse potrebne stike do ključnih oseb, ki se v Sloveniji ukvarjajo s tem področjem. Prav tako sem pridobil pomembne stike v tujini.

župan **Rupert Gole**

Društveno dogajanje

O UMETNOSTI PRIPOVEDOVANJA PRAVLJIC NA ČATEŽU

Kulturno društvo Šentrupert, Kulturno umetniško društvo Popotovanje Frana Levstika Čatež in trebanjska izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti so med 26. in 28. januarjem 2007 v domu Čebelica na Čatežu pod Zaplazom pripravili delavnico Umetnost pripovedovanja pravljic s podnaslovom Pravljica kot sveto popotovanje.

Tridnevno delavnico, ki se je začela v petek in se sklenila v nedeljo popoldne, sta vodili pevka, pravljíčarka in zbirateljica slovenskega ljudskega izročila Ljoba Jenče iz Cerknice in likovna terapevtka Mira Kliček iz Zagreba.

14 bodočih pravljíčarjev se je seznanilo z osnovami govora in odrskega giba kot temelja nastopanja, ukvarjali pa so se tudi z razvijanjem imaginacije. Posebno pozornost so v soboto namenili likovni terapiji, na kateri so spoznali, kako določene barve

odražajo posameznikovo razpoloženje. Likovna terapija namreč v govorici risbe, barv in oblik s preprostimi tehnikami podpira človekovo notranje izražanje.

Delavnica je bila namenjena staršem, učiteljem, vzgojiteljem, knjižničarjem in vsem tistim posameznikom, ki s pomočjo pravljic vedno znova odkrivajo otroka v sebi. Med udeleženci sta bila vojak in vzgojiteljica, nekaj je bilo tudi domačinov.

Na nedeljski sklepni prireditvi Čateško pravljíčno popoldne v kulturnem domu na

Čatežu pa so poleg udeležencev in mentorice Ljobe Jenče nastopili še plesalci iz Plesne skupine Simple ter Mešani pevski zbor Kres.

Iz seminarja, ki je v Šentrupertu potekal prvič pred dvema letoma, se je tako razvila tridnevna delavnica, na kateri so udeleženci 48 ur neprestano skupaj dihali. Oba večera sta bila priložnost, da so se pravljíčarske sposobnosti spontano pokazale, pravljíčni junaki pa so zaživeli novo življenje.

Damjan Zupančič

DRUŠTVO VINOGRADNIKOV ŠENTRUPERT JE SREDI AKTIVNOSTI

V soboto, 10. marca 2007, smo imeli v gostilni Jaklič društveno pokušnjo vin letnika 2006.

V oceno smo prejeli naslednje vzorce:

Cviček – 94 vzorcev
 Dolenjsko rdeče – 13 vzorcev
 Modra frankinja – 18 vzorcev
 Žametna črnina – 5 vzorcev
 Gamme – 1 vzorec
 Modri pino – 1 vzorec
 Dolenjsko belo – 49 vzorcev
 Laški rizling – 2 vzorca
 Laški rizling . polsuho – 2 vzorca
 Renski rizling – 1 vzorec
 Kerner – 1 vzorec
 Kerner – polsuho – 5 vzorcev
 Kerner – polsladko – jagodni izbor – 1 vzorec
 Rumeni muškat – 1 vzorec
 Kraljevina – 1 vzorec
 Chardonny – 3 vzorci
 Beli pino – 2 vzorca
 Sauvignon – 2 vzorca
 Zeleni silvanec – 1 vzorec
 Dolenjsko belo – polsuho – 1 vzorec

Vina sta ocenjevali dve komisiji:

7-člansko komisijo za cvičke je vodil dr. Julij Nemanič, 7-člansko komisijo za bela vina je vodil dr. Mojmir Wondra.

Najvišjo oceno za cviček – 16,04 točke sta prejela *Zvone Bevc*, Debenec 27, Mirna, gorca Debenec, in *Tomaž Zorc*, Stan 58, Mirna, gorca Stan.

Vsi rezultati so objavljeni na internetu na naslovu vinogradniki.sentrupert.net

Dr. *Mojmir Wondra* je takole ocenil:

»Solidna kakovost dolenjskih vin se je odražala v primerni barvi, bistrosti in pitkosti; svežino tem vinom pa daje kislina. V nekaterih, bolj bogatih, prednjačijo žlahtne sorte, zato je moj predlog, da se ta vina razvrstijo v zvrsti. Vsekakor pa ta zaslužijo kakovostno oceno. Dolenjsko belo vino mora biti suho, s prijetno izraženo kislino, pitko, brez preostanka sladkorja, ki bolj moti, kot pa poudari okus. Veseli me, da je bilo malo kletarskih napak (oksidacija, H₂S), saj so v tem času vina že pripravljena.

Med sortnimi belimi vini so me navdušili kernerji z izraženo sortno cvetico, pa tudi laški rizlingi in oba pinota. Žal - edini rumeni muškat – je bil čudovit. Krono vsega pa je predstavljal jagodni izbor, še mlad, a veliko obeta.

Žametovke so bile vse po vrsti kakovostne, z intenzivno barvo in z zaokroženim okusom. Le redko doživiš to sorto v tako prijetni senzorični zaznavi. Frankinje so bile dobro zastopane, tako kot se spodobi za to rdečo dolenjsko kraljico. Med njimi je bilo nekaj visoko kakovostnih (nad 17 točk), kar si ta sorta vsekakor zasluži. Presenetila sta vzorca gamaya in modrega pinota, ki sta bila odlična.

Vsem vinogradnikom Šentrupert hvala za zaupanje ter čimveč sonca v vinogradu in veselja v kleti.»

V soboto, 17. marca 2007, smo imeli letni občni zbor, kjer smo pregledali delo društva v preteklem letu, sprejeli načrt za leto 2007 ter podelili diplome in priznanja za najboljše uvrščena vina na ocenjevanju pred tednom dni.

Vsem vinogradnikom želim tudi v letu 2007 vsaj tako uspešno letino, kot je bil letnik 2006!

Franc Bartolj, predsednik

ŠAHISTI USPEŠNI TUDI NA DRŽAVNEM MLADINSKEM PRVENSTVU

V Murski Soboti je od 25. februarja do 3. marca 2007 potekalo mladinsko državno prvenstvo v šahu za fante in dekleta; v dvanajstih starostnih kategorijah se ga je udeležilo 210 mladih šahistov in šahistk. Znova so uspešno nastopili tudi trije člani Šahovske sekcije Šentrupert, ki deluje v okviru Šahovskega kluba Trebnje.

Velik uspeh je v konkurenci deklic do osem let dosegla z usvojitvijo tretjega mesta Zala Šturm, ki si je s tem tudi pridobila pravico nastopa na evropskem ali svetovnem prvenstvu v tej kategoriji.

V konkurenci dečkov do osem let je šesto mesto usvojil Matej Brcar, ki mu je šele poraz v zadnjem krogu preprečil uvrstitev med najboljše tri. Aleš Brcar pa je med fanti do 14 let usvojil 21. mesto.

V prostorih Občine Šentrupert je v soboto, 10. marca 2007, potekal tretji redni mesečni hitropotezni turnir za člane. Udeležilo se ga je 16 igralcev z Dolenjske, Posavja, Ljubljane in Gorenjske. Po devetih odigranih igrah je zmagal Ljubljčan Martin

Kodrič z 8,5 točkami pred Arifom Begoličem – 6,5 točk – iz Trziča in najuspešnejšim domačinom Andrejem Brcarjem, ki je zbral 6 točk. Tudi v skupnem seštevku je

najboljši Martin Kodrič pred Andrejem Brcarjem in Francijem Dolinškom iz Ljubljane.

Andrej Brcar, mentor

O DEJAVNOSTI PLANINSKEGA DRUŠTVA POLET V LETU 2006

Že uvodoma z veseljem ugotavljam, da smo večino nalog tudi uresničili. Razveseljivo je spoznanje, da število udeležencev vztrajno raste; prepričani smo, da skrbno pretehtan program zadovoljuje želje večine naših članov. Veseli smo tudi spoznanja, da se širimo v celotno Mirnsko dolino, občasno pa se nam pridružijo planinci tudi od drugod. V povprečju se je na naših izletih pridružilo trideset članov in šest osnovnošolcev. Posebno smo veseli samostojno organiziranega poletnega tabora v Črni gori.

Izšolali smo še dva planinska vodnika A-kategorije in varuha gorske narave; tečaj sta uspešno opravila Gregor Jaklič in Martin Kumer za vodnika, Mojca Starič pa je postala varuhinja gorske narave; pod njenim vodstvom smo ustanovili tudi odsek za varstvo gorske narave in sprejeli načrt dela. Vsem naše ponovne iskrene čestitke!

Naša usmeritev je bila delo z mladimi; tu smo pričakovali večjo udeležbo mladih. Prepričani smo, da bi z malo več dobre volje lahko dosegli veliko boljše rezultate.

Ob pomoči Turističnega društva Šentrupert smo organizirali že 7. pohod po Steklasovi poti. Ob naklonjenem vremenu je bilo zadovoljnih kakih 300 pohodnikov. Veseli smo obiska, ki ga doživlja Steklasova pohodna pot tudi med letom; pohodniki, ki prihajajo z avtobusi ali osebnimi avtomobili, uživajo v lepotah naše doline.

Steklasovo pot redno vzdržujemo; novi smerokazi in opozorilne table, ki smo jih namestili v preteklem letu, že služijo svojemu namenu. V preteklem letu smo tudi izdelali poster Steklasove poti, ga zastekli in uokvirili.

Veseli smo tudi pridobitve – kozolček s panoramo Šentruperta pri gostilni Javornik na Rakovniku.

Tudi povezava Steklasove in Oglarske poti služi svojemu namenu, vendar je obisk manjši, kot smo pričakovali.

S Kulturnim društvom, ki je organizator pohoda Po poteh romarjev, smo na novo označili romarsko pot od Žalostne gore

do Vesele Gore in jo opremili s smernimi in opozorilnimi tablam.

Načrtovali smo obnovitev Partizanskega tabora pod Jelovko. Vendar je treba skrbno preučiti vse možnosti za obnovo, kategorizacijo zgodovinske pomembnosti kulturnega spomenika, ureditev lokacije, nato pa šele pričeti z obnovenimi deli, označitvijo prostora in poti do tabora.

Organizirali in sodelovali smo pri očiščevalnih akcijah na trgu ob slovesnosti pri ustanovitvi nove občine, pred svečano prireditvijo Slovenskih večerov ter ureditvi kulturnega doma po obnovitvenih in gradbenih delih.

Vseskozi smo sodelovali pri organizaciji Slovenskih večerov; zaradi nerešenega statusa prireditve pa smo prepustili delo vodilnim.

Novi društveni prostori – po zaslugi donatorja Terce d. o. o. iz Šentruperta – so prijetno zaživel; pohvaliti je potrebno tajnico Jožico Krnc. Zelo je živahno ob uradnih urah ob sredah. Veseli smo urejene društvene knjižnice; zanjo je posebej zaslužen Marjan Krnc. V naših prostorih že gostuje Glasbena šola Trebnje, pridružil pa se nam je tudi Vinogradniški pevski zbor.

Postopoma poskušamo načrtno nabavljati opremo – za razpoznavnost naših članov.

Za konec pa veselo sporočilo, da so se že zelo prijeli vsakomesečni pohodi ob polni luni – LUNOHODCI. Ob polni luni se zberemo na trgu v Šentrupertu, nato pa pot pod noge proti NEBESOM; uspeh je nad priča-

kovanji, precej je bilo tudi medijske pozornosti, število pohodnikov pa nenehno raste, ja-

nuarja jih je bilo 36, februarja že 70 in marca še 5 več kot prejšnji mesec.

NAČRTOVANJE DEJAVNOSTI

Program pohodov in izletov smo predstavili že v prejšnji številki glasila ŠENTRUPERT. Tokrat naj ponovno opozorim na naše vsakomesečne pohode ob polni luni v Nebesa.

Izobraževanje kadrov: Prav sedaj poteka izobraževanje za še dva vodnika A-kategorije (Jože Bučar in Franci Gabrijel), v maju pa bosta šla na tečaj za vodnike B-kategorije še Damjan Zupančič in Bojan Brezovar; tako bo lahko devet vodnikov zadovoljilo potrebe članstva.

Kjer bo zanimanje, bomo nadaljevali delo z mladimi.

Tudi vzdrževalna dela na Steklasovi poti se bodo nadaljevala. Pričakujemo večje povezovanje med občinami in vključevanje v različne projekte na področju pohodništva. Dokončno bo treba urediti in opremiti razgledne točke Steklasove poti.

S Kulturnim društvom bomo še naprej sodelovali pri vzdrževanju Poti romarjev.

Organizirali bomo 8. pohod po Steklasovi poti; pričakujemo dober obisk ter naklonjenost zmajarjev, konjenikov in Občinskega pihalnega orkestra svetega Ruperta.

Prizadevali si bomo, da se bo članstvo še povečalo.

Organizirali bomo predavanja uglednih planincev, alpinistov in svetovnih popotnikov.

Dokončno bomo oblikovali spletno stran društva in s tem pripomogli k še večji razpoznavnosti.

Nadaljevali bomo nakup planinske opreme in si prizadevali, da bi ob 5-letnici dejavnosti razvili društveni prapor.

Bojan Brezovar, predsednik

Planinsko društvo POLET

razpisuje naslednji pohodni tabor:

ITALIJA: "Gran Sasso, Sicilija in Lipari"

Corno Grande (2912m), Stromboli

v terminu od 7. do 15. julija 2007

Z nami boste doživeli vzpon na najvišji vrh 'škornja' in še več:

- ogled 'parka kamnitih pošasti' v Bomarzu,
- osvojitve najvišjega vrha na Apeninskem polotoku (2912m),
- ogled Sicilije in Liparskega otočja,
- nočno opazovanje izbruha zaračane lave,
- ogled antičnih templjev v Pompejih, vzpon na legendarni Vezuv...
- in seveda še veliko več (glej podroben program v prilogi...).

Cene popotovanja:

- polna članska cena: 399,90€*
- otroška članska cena: 299,90€*

* v ceni je vključeno vse razen hrane in (p)osebnih potreb posameznika

* otroška cena velja za otroke do 14let izključno s spremstvom staršev oz. mentorja in podpisano izjavo staršev

Prijava:

- prijave in dodatne informacije so na voljo najkasneje do petka, 15.6.2007, vsako sredo od 19. do 20. ure v pisarni društva ali po telefonu 041/601-485 (Damjan), 041/541-077 (Bojan) ali 041/347-237 (Vika)
- ob prijavi vsak udeleženec vplača akontacijo polovice vrednosti izleta
- število mest je omejeno, upošteva se vrstni red prijav (40 mest) - možnost izbire sedežev v avtobusu.
- informativni sestanek z udeleženci in interesi bo 23.marca ob 19. uri v zadnji sobi gostilne Jaklič v Šentrupertu

ŠTEFANOVO 2006

Tudi letos smo v Šentrupertu pripravili blagoslovitev konj. Zbralo se nas je 51 konjenikov. Po nagovoru našega predsednika društva in župana je naše zveste živali blagoslovil gospod dekan. Potem pa smo se odpravili v kulturni dom, kjer smo poklepetali ob golažu in kapljici rujnega.

OBISK SEJMA V VERONI

Nekaj občanov Šentruperta se je udeležilo konjeniškega sejma v Veroni. Nad velikostjo in ponudbo smo bili navdušeni. Sejem obiskovalcu ponudi vse, kar si konjenik lahko zaželi - zase in za konja.

Andreja Primožič

Utrip župnije

Letos kar nimamo občutka, da čas tako hitro teče. Zime ni bilo od nikoder, aprilsko vreme in pomlad prehitevata po vseh črtah in tudi v naši fari se je v tem času marsikaj zgodilo in spremenilo. Predvsem nas je zaznamoval tih in umirjen odhod župnijske gospodinje tete Pepce. A z gotovostjo lahko našo žalost spremenimo v radost srca, saj je seme padlo v rodovitno zemljo, ki je obrodilo sadne le v preteklih 30 letih, temveč imamo zagotovljene sadove tudi daleč v prihodnost. Le slediti moramo zgledu tete Pepce in Luči od zgoraj.

Božič je naši župniji prinesel pravo novost: to so bile žive jaslice, ki so preprosto, a doživeto uprizorile Jezusovo rojstvo.

Glavna pobudnica in voditeljica, maturantka Martina Gorenc, je zamisel izpeljala do čudovite predstavitve, ki smo jo lahko videli na večer božičnega praznika pri domu kulture v Šentrupertu. Otroško-mladinski pevski zbor, ministranti in mladinci so v besedi, pesmi in sliki prikazali božični dogodek. Sami so tudi pripravili kulise in prostor ter kostume. Tako so na jasi zagoreli ognji, pastirji so čuvali prave ovčke, ki so sicer bile varno zaprte v ogradi, Jožef in Marija sta trkala od vrat do vrat, vse pa so povezovali pripovedovalci in pevski (angelski) zborček. Da je bil ves napor vreden truda, ni bila le toplota njihovih duš, temveč toplota duš nekaj sto zbranih obiskovalcev,

Žive jaslice

ki so napolnili vso okolico. Tako kot je pred dva tisoč leti na povabilo angela prišla množica pastirjev, je k tej uprizoritvi prišla ogromna množica Šentrupčanov in prijateljev. V imenu vseh se je zahvalil župnik in dekan Mirko Simončič, prijetno

presenečen pa je bil tudi novi šentruperski župan Rupert Gole, ki je v svoji mladostni naklonjenosti iskreno čestital vsem nastopajočim.

Tudi pri nas je že tradicija, da na štefanovo poteka blagoslov konj. Tako se je na ta dan po pol

Trikraljevska akcija

enajsti maši trg napolnil s konjeniki in njihovimi prijatelji ter mnogimi občudovalci, ki so se prišli zahvalit za dobro letino in prosit blagoslova zase in za živali v prihajajočem letu. K blagoslovu, ki ga je opravil dekan Mirko Simončič, se je prilegel kanček kulturnega utripa, ki so ga s pesmijo obogatili pevci Vinogradniškega pevskega zbora, manjkala ni niti županova beseda in konjeniki so se lahko odpravili na tradicionalni golaž.

Ze isto popoldne so otroci in mladi prihiteli na župnijsko dvorišče, da bi sodelovali pri tradicionalni trikraljevski akciji. Prišlo nas je zares veliko, saj smo sestavili kar devet skupin! Popravili in naredili smo si krone, napolnili kadilnice, vzeli zvezde in krede ter se podali na pot. Požrtvovalni spremljevalci so jih vodili od hiše do hiše, še bolj velikodušni in blagoslova željni ste nas pričakali ob jaslicah.

Zato vsem iz srca hvala, da ostajamo povezani med seboj in z mnogimi v misijonih, katerim so namenjeni naši darovi.

Ob zaključku starega leta je z avtomobili napolnjen trg pred cerkvijo pričal, da se bo v župnijski cerkvi zgodilo nekaj veličastnega. In res smo bili v soboto, 29. decembra 2006, priča koncertu našega neprekosljivega kvarteta črnskih duhovnih pesmi. V pesmi in besedi nam je New Swing Quartet razbrazdal naša srca in duše. Njihov glas je segel globoko v zajetje božične skrivnosti in nam podaril žive vode, tiste pristne, domače, pa tudi one, začinjene s črnskim gospelom, z germanško natančnostjo, dalmatinskim vetrom in s spominom na papeža Janeza Pavla II.

V pripravi na prejem zakramenta svete birmе so se letošnji birmanci in animatorji birmanskih skupin podali v Domi-

nikov dom na Pohorje, kjer so preživeli družabno-duhovni vikend. Največ časa so namenili delu po skupinah ob poglobljenem spoznavanju sv. Janeza Boska, spoznavali so Sveto pismo ter se poglobljali v slavna 'birmanska' vprašanja, ki so pravzaprav kratek pregled Svetega pisma, cerkve in bogo-slужja. Prijetno druženje so popestrili s sprehodi po zelenem Pohorju, saj je bilo snega le za vzorec. Animatorji so pripravili tudi veseli večer s kvizom iz obdelanih birmanskih tematik, ki se je nadaljeval z družabnimi igrami. Tako se je letošnja birmanska skupina še bolj spoznala, povezala in se duhovno poglobila v pripravi na veliki duhovni dogodek.

Šolsko in veroučno leto se je v tem času prevesilo v drugo polovico in čas je bil za krajši oddih. Tudi letos so se aktivnejši mladi člani naše župnije podali na zimske počitnice. Na Soriški planini je bilo snega še dovolj, tako da smo se nasmuča-

li in nadeskali, preživeli pustni večer v maškaradi in veselem večeru, pa tudi začetek posta smo dostojno začeli s pepeljenjem pri sveti maši. Brez Anderličevih kuharic pač ne bi bilo tako prijetno in tudi župnišče na Koprivniku nam je nudilo odličen dom, kjer smo dolgo v noč sproščali svojo energijo.

S postnimi delavnicami pa je sestra Dani z maloštevilnimi animatorji najmlajše udeležence veroučne šole konkretno pripravila na sporočilo Velike noči. Ob pripravi darilec za praznik dneva staršev so se ob praktičnem delu z mislijo na starše in domače zavedli, da je ustvarjalni napor to, kar nam priporoča tudi Jezus s svojim naukom in predvsem s svojim življenjskim zgledom.

Naj bo torej pogled vase odseval bližnjega, odnos do bližnjega pa izraz našega duha. V taki drži bo Kristusova zmaga nad smrtjo dobila temelj v našem času in prostoru.

Marko Suhoveršnik

PEPCI V SLOVO

*Naša Pepca zdaj v grobu spi
in se nikdar več ne prebudi.
Truplo njeno trohni pod zemljo,
a duša nje zlata odšla je v nebo.*

*Bog jo je ustvaril, Bog jo je vzel,
vsega trpljenja jo je otel.
Zdaj pa žalujemo za njo mi,
ker nihče kot ona za nas ne skrbi.*

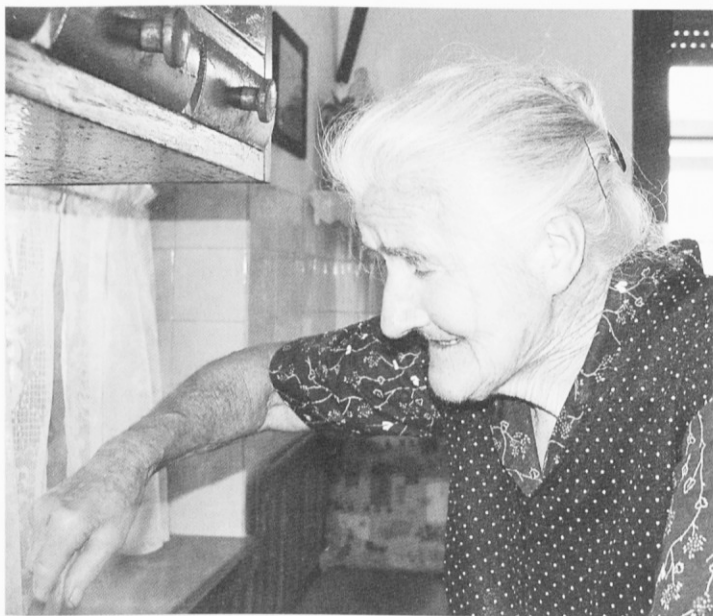
*Pepca, prosi v nebesih Boga,
da Tvoje otroke obvaruje gorja!*

Na željo otrok napisala

Kristina Majcen

Počitnice Koprivnik

DRAGA TETA PEPCA!

Vedno, ko sva se srečala, sem Vas bil vesel, in Vi mene. Ob tej uri, ko stojim ob Vaši krsti, pa sem žalosten, čeprav prepričan, da se Vi v večnosti pri Bogu veselite. Saj drugače enostavno ne more biti. Vera, ki je oblikovala Vaše življenje po Božji milosti, in ljubezen, s katero ste Mu služili, sta Vas morala pripeljati naravnost pred Boga.

Pred nekaj dni več kot petinosemdesetimi leti ste se rodili za to življenje v božičnem času in na začetku novega leta. V skoraj enakem času ste se tudi rodili za večno življenje. Tako je Vaše življenje, kakršno je bilo in sem ga poznal, postalo znamenje, da je po Vas bil **Bog med nami**. Kajti povsod, kjer lahko srečamo takšno dobroto, požrtvovalnost, ljubeznivost, odpuščanje, razumnost, resnicoljubnost in pogum, v zadnjih dnevih pa tiho, velikodušno potrpežljivo, hvaležno in Bogu vdano prestajanje trpljenja, kakor v Vašem življenju, draga teta Pepca, tam deluje Bog.

In takrat, ko sem veliko prežgodaj ostal sirota brez mame

in očeta, je obudil v Vas tisto materinsko ljubezen, s katero ste mi pri Martinu in Mici priskrbeli nov dom in me potem vse življenje do danes spremljali s svojo molitvijo, svetovanjem, zaupanjem in tudi materialno podporo.

Ob praznovanju Vaše rojstne osemdesetletnice sem Vam želel podariti uro in svečnik prav zato, ker lepo ponazarjata Vaše življenje. Ura se je sedaj ustavila, a vse dragocene ure in rodovitna leta Vašega polnega življenja so se iztekla v večni čas, kjer Bog vsem utrujenim in obteženim daje počitek.

Na svečniku pa gorijo luči in pričajo za Vas, draga teta Pepca, da ste podobno sveči vsi izgoreli zato, da bi bilo več svetlobe in več topline v življenju drugih okrog Vas.

S hvaležnostjo in z ljubeznijo, ki ju sedaj čutim do Vas, Vam pravim: Zbogom – v upanju, ki mi ga daje vera in zgled Vašega življenja, da Vas zdaj že obdaja svetloba in toplota večne Luči.

Lojze Zupan, SDB, župnik

OČKU

*Toliko lepega sem slišal o tebi!
Želel bi te spoznati.
Vendar usoda ni hotela tako,
vzela ti je slovo.*

*Toliko lepega sem slišal o tebi!
Vem, da bi me rad imel,
če bi še živel.*

*Toliko lepega sem slišal o tebi!
Rad v naročje bi ti sedel
in kot mali deček objel,
ko le to srečo bi imel.*

*Toliko lepega sem slišal o tebi!
Srce si imel veliko
kot grozd jeseni.
Oh, ta jesen – vzela te je s seboj!*

*Toliko lepega sem slišal o tebi!
Ko solze zapolnijo oči,
želim si, da lahko rekel bi ti:
»Srečen sem, da z mano si!«*

Aljaž Škrjanec, 8. razred

ODŠLA SI Mami Zori

*Odšla si, brez slovesa in pozdrava,
kot megla v jutranji rosi,
ki počasi odhaja.
Zapustila si vse,
kar ti je v življenju največ pomenilo.
Življenje brez tebe je boleče in moreče kot nevihta,
ki pošilja strele na vse strani neba.*

*Nastala je tišina,
še smisel je izgubil svoj zvok.
Oblaki, ki sem jih lovila,
razblinili so se,
so zvezde mi zakrili in dan je odšel drugam.*

*Le noč je še ostala,
ta še čaka me,
da najde za nazaj pot,
a to ji nikdar ne uspe.
Vem, da si nekje,
samo vprašanje je – kje?
Vem, da si nad mano, da me paziš,
da si moj angel varuh.
Vesela sem,
da imam takega angela varuha, kot si ti,
samo še vseeno te pogrešam.*

Tajda Vavtar, 9. razred

Iz pisma Antuna Sabljaka

LEP POZDRAV IZ VROČE BRAZILIJE!

Moj povratek je mirno potekal, a z enodnevno zamudo, ker letala v Sao Paulu zaradi dežja niso letela. Zato smo eno noč prebili v Madridu.

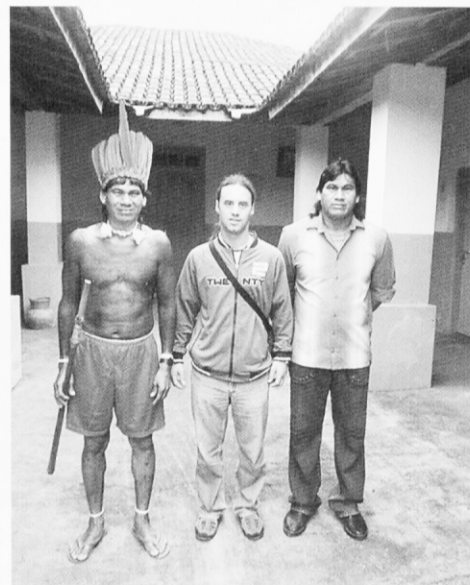
Tukaj se je redna šola začela takoj po karnevalu (22. februarja). Tudi na misijonu so se v tem času začele vse aktivnosti. Pri projektu *Srečni otroci* (PCAF) vodim vsako popoldne delavnico (usnjene torbice, zapestnice, ogrlice, škatlice za darila, izdelava iz gipsa ...), kjer je v skupini 13 otrok.

Dopoldne z Barbaro zaključujeva skupno akcijo, ki sva jo začela po obiskih družin in ugotovila, da veliko otrok nima postelje. Iz misijonske pisarne sva dobila sredstva za nabavo sto pogradov; tako sva v začetku marca odpeljala k družini še zadnjo posteljo. Poiskati morava še nekaj družin, ki so se preselile ali spremenile naslov in tega niso sporočile. Tudi tukaj so taki, ki ne dajo veliko na lastno odgovornost za svoje lastne otroke.

Revščine je v mestu Corumba ogromno. Center je sicer precej bogat, če pa greš na obrobje, se pokaže revščina v vsem obsegu. V mestu je nasploh težko dobiti službo, brez izobrazbe pa še toliko težje. Zaradi tega sa-

lezijanci največ delujejo na področju izobrazbe otrok in mladostnikov, saj edino izobrazba lahko mladim omogoči bolj dostojno življenje. Obstaja pa tudi drug problem: duhovna revščina in nemorala.

Ko sem bil na obisku pri neki družini, mi je mati šestih otrok v joku pripovedovala svojo življenjsko zgodbo. Ko je imela 12 let, jih je oče zapustil in šel živeti z drugo žensko. Zaradi tega je pustila šolanje. Pri šestnajstih letih je zanosila in si je morala poiskati svojo hišo. Njen oče, ki je imel dve hiši, je bil pripravljen eno prodati svoji lastni hčeri za približno dva tisoč evrov, kar je tukaj ogromno! Moški, s katerim je živela, tudi ni bil zaposlen, pa tudi doma ga ni bilo veliko. S svojimi šestimi otroki so dobili začasno barako, veliko dva krat tri metre, kjer so živeli celih sedem let. Sedaj živijo v zidani hiši, zahvaljujoč italijanskim dobrotnikom. Kolikokrat je ta žena jokala, ko se je spomnila, da jo je stara mama spodbujala, naj nadaljuje šolanje, pa je ni poslušala. Sedaj mora brez službe preskrbeti in nahraniti vseh šest otrok. Ko ni denarja, da bi plačala račun za elektriko, jim to izklopijo in tako ostanejo brez hladilnika in tudi ven-

tilatorja, ki je nujno potreben, saj je pod salonitkami peklenko vroče. Zato prav takim mamicam pomagamo in omogočamo večerne tečaje, da lažje dobijo kakšno službo ali doma kaj izdelujejo razne izdelke in jih nato prodajajo ...

Vsem blagoslovljeno Veliko noč in hvala za vso podporo.

Antun Sabljak, laični misijonar

Sprehodi med ...

SPREHOD Z LEOPOLDOM MOKOTARJEM:

»ODKRIVANJE ZANIMIVIH POVEZAV ...«

Gospod Leopold Mokotar je sociolog, ki se v svojem raziskovanju še posebej temeljito posveča Dolenjski, natančneje dolini Temenice. Seznanila sva se, ko je njegovo raziskovanje rodbinskih povezav zašlo tudi v Mirnsko dolino, tudi v Šentrupert. Pri svojem delu odkriva zanimive povezave med kraji in ljudmi. O svojem delu nerad govori. Glasilo rodoslovnega društva menda že dolgo čaka na prispevek o njegovem delu. S Šentrupertom in Šentruperčani si želi vzpostaviti zaupljiv raziskovalni odnos, zato je sprejel moje povabilo na »Sprehod«. Nagovoril sem ga, da bi odkril nekaj skrivnosti o svojem obsežnem delu in kakšno zanimivost, povezano s Šentrupertom in Šentruperčani.

Gospod Mokotar, za kakšne vrste raziskav gre, ko govoriva o vašem delu? Kakšne so metode vašega raziskovanja?

Pri svojem delu uporabljam več metodoloških pristopov. Poleg klasičnega genealoškega

se lotevam študija načinov življenja in dela naših prednikov z ekonomskimi, socialnimi, demografskimi in etnografskimi metodami. Poleg tega, kdo so bili naši predniki, me zanima tudi njihov položaj v družbeni

produkciji, iz tega vlečem socialne korelacije, položaj v srenjski skupnosti, zasledujem tudi dolžino življenja, vzroke smrti, izobrazbeno raven in seveda tudi šege in običaje pri poroki, rojstvu in smrti. Raziskujem

tudi ženske rodoslovne veje in si s tem pomagam v primerih, ko se moške rodoslovne veje prehitro končajo.

Kako so se pričele vaše raziskave doline Temenice in nato tudi

Mirnske doline, saj menda ne izvirate iz teh krajev?

Moji predniki po očetovi strani izvirajo iz Višnje Gore, za kar imam podatke vse tam do leta 1520. Ta rod se kasneje nadaljuje v Loki pri Zadanem mostu (1567) v zaselku Mekota in kasneje (1636) v Svetem Juriju v Gorah (Turje) pri Hrastniku. Veliko sem se ukvarjal tudi z izvorom priimka. Pri raziskovanju sem prišel do domačije, s katero povezujem vse svoje prednike, in sem jo delovno poimenoval kar „nulta domačija“. Ta se nahaja v zaselku Mekota 1,5 km severno vzhodno od Loke pri Zidanem Mostu. Teh toponimov je v Sloveniji še nekaj, eden je tudi v porečju Mirne, vsi pa so poznani že iz franciscejskega in jožefinskega katastra.

Ali vam je uspelo razvozlati izvor vašega priimka?

Obstaja več teorij o izvoru priimka Mokotar. Prva možnost je v izvoru priimka po kraju, kjer so rasle vrbe (meke) ali izvor priimka glede na poklic pletenje izdelkov iz vrbovih šib. Druga možnost izvira iz besede mak, pomeni tudi „šest skupaj povezanih koruznih strokov“, kar je izposojeno iz furlanščine in pomeni šop, sveženj. To besedo poznajo vsi jeziki, ki nas obkrožajo. Pomen pri vseh je več ali manj isti, celo v madžarščini in romunščini. V staropruščini se beseda mak modificira v „moke“, drugi del besede „tar“ pa lahko povzamemo z besedo, povzeto iz latinščine, kar pomeni tretji, mleti in prideva do izvora priimka, izpeljanega iz poklica. Samo še korak je do pojasnitve priimkov, ki pomenijo vsi isto; to pa so mlinar, malnar, malen, mlinšček, mokotar, makoter, makotar, makovec ...

Kaj se vam je med vašim raziskovanjem zanimivega odkrilo v Mirnski dolini?

Ana, sestra Ivana Steklase, z možem Jožetom Breznikarjem v drugi polovici 19. stoletja na Bregu pri Šentrupertu (iz arhiva Tony Breznikar, Seattle, ZDA).

Težko bi izvzel zanimivosti, ker jih je preprosto preveč. Mor-da me je še najbolj pretreslo dejstvo, da so se naši predniki po zemljiški odvezi odkupili kar dvakrat, hkrati pa podpisali izjavo o lojalnosti do zemljiške in cerkvene gosposke, kar je praktično pomenilo nadaljevanje plačevanja obveznosti, kar je v veliki meri prekinila druga svetovna vojna. Vznemirili so me tudi podatki, da je veliko mojih prednikov krstil znani Primož Trubar. Veliko prednikov je krstil, poročil in pokopal veliki Peter Pavel Glavar, ki se je vse

življenje boril za drugačen odnos do nezakonskih otrok, med prebivalci pa je opravil veliko vzgojno, prosvetiteljsko vlogo. Ob omembi dveh bolj znanih duhovnikov pa seveda ni nič manj pomembna vloga vseh ostalih dušnih pastirjev.

Kakšen je trenutno obseg vašega zbranega gradiva? Kakšni so vaši načrti z vsem tem gradivom?

Doslej je v moji zbirki podatkov o približno 100.000 prednikih iz porečja rek Temenice in Mirne, skupaj preko 130.000

strani rodoslovnih prikazov, okoli 70.000 strani socioloških, politoloških in etnografskih razprav. Čaka me še približno šest let arhivskega dela in okoli dve leti pisanja publikacije, ki bo imela glede na zasnovo tri dele, vse skupaj okoli 2.000 strani.

Rezultati vašega raziskovanja so presenetljivi. Kaj lahko pričakujemo od vaših nadaljnjih raziskav tudi v Šentrupertu?

Veliko gradiva je v župniščih, česar se še sploh nisem lotil. Upam, da bom veliko odgovorov in pojasnil na odprta vprašanja našel po ogledu župniških arhivov Svibnega, Šentruperta, Mirne in Trebnjega. Kot vemo, je veliko gradiva nedostopnega, ali je uničenega, od-tujenega ali založenega. Tu si pomagam z rekonstrukcijami na podlagi pomožnih virov, zato sega moje raziskovanje na mnoga zelo raznolika področja.

Med najbolj znanimi Šentruperčani je Ivan Steklasa, pisec dragocene zgodovinske knjige Zgodovina župnije Šent Rupert? Koliko rodoslovnega gradiva je v vašem arhivu zbranega o njegovi rodbini?

Ivan Steklasa, ki se je rodil 10. oktobra 1846 trdnemu kmetu v Prelesju pri Šentrupertu in umrl 25. avg. 1921 v Šentrupertu, je eden izmed tistih prej omenjenih stotisočih v mojem arhivu. Njegovega rodbinskega drevesa pa v tem trenutku še nimam povsem raziskanega. Z zanesljivostjo pa vam lahko že sedaj povem, da ste vi njegov pra-pra nečak.

Gospod Mokotar, najlepše se vam zahvaljujem za zanimiv pogovor. Želimo vam uspešno nadaljnje raziskovanje. Prepričan sem, da bo s sadovi vašega dela, poznavanjem medsebojnih vezi, tudi Šentrupert bogatejši.

Jože Uhan

Na mladih svet stoji

USMERITI POGLED V PRIHODNOST

Vizija – latinsko visio iz videre, videti. Kaj pomeni imeti vizijo v današnjih – 'postmodernih' – časih, ki jih oblikuje potrošniška etika in informacijska revolucija, predvsem pa nam kronično primanjkuje časa? Pomeni predvsem vzeti si čas za novo potovanje – a v tem primeru ne takšno, pri katerem spakiraš kovčke in se podaš v geografsko oddaljene kraje. Gre za potovanje proti novim obzorjem duha. Usmeriti pogled v prihodnost, ozavestiti misel, da je skupnost natanko toliko močna, kolikor je močan posameznik, ki jo kot njen sestavni del pomaga oblikovati. Odzvati se sedanjosti, da bomo lastniki prihodnosti.

Pomlad je letni čas, ko se optimizem širi po zraku kot cvetni prah. Letni čas, ki vabi k uresničevanju vizij. Poglejmo, kako o tem razmišljajo mladi občani občine Šentrupert, kakšne so njihove želje, pričakovanja ter pripravljenost za sodelovanje.

Tomaž Bartolj, 21 let:

Verjetno je nekaj želja, ki so skupne vsem dijakom in študentom – subvencionirani prevozi, štipendiranje (če smo realni, teh občina prav veliko verjetno ne bo mogla financirati, bi pa že z nekaj štipendijami dala jasen znak, kakšne kadre v naših krajih potrebujemo), morda možnost honorarnih del na občini (najboljši način za spoznavanje njenega delovanja in hkrati pridobitev dobrega kadra za njeno vodenje v prihodnje!), prostori in sredstva za najrazličnejše športne, kulturne, zabavne in izobraževalne dogodke ...

A velja izpostaviti še nekaj – ni dovolj le naštevati, kaj želimo od nove občine, temveč moramo biti življenjski in se zavedati, da smo občina konec koncev mi – občani. In naša odgovornost, dolžnost in pravica je, da dajemo pobude, predlagamo konkretne projekte in se organiziramo glede na skupne interese. Lahko je na primer reči, da si želimo sofinanciranja športnih prireditev – a do teh mora najprej priti in na nas samih je, da

z že dodelanimi projekti pridejo do odgovornih v občini. Čas je torej, da od naštevanja želja preidemo k bolj aktivnemu položaju ter sami začnemo vleči konkretne poteze, ki bi naše želje lahko tudi utelesile. Da bi bilo okolje takšnemu razmišljanju prijazno in trden temelj za vse nadaljnje dogajanje, od občine v prvi fazi pričakujem vzpostavitev osnovne infrastrukture (ceste, telekomunikacije, obrtna cona, igrišča ...) in ureditev kraja (pločniki, označbe, parkirišča, zazidalni načrt ...), nato pa predvsem prilagodljivost, občutek in posluš, da bi podprla tiste posameznike, društva in organizacije, ki bodo potrebovali njeno pomoč, da bi na svet spravili ideje, ki bi koristile našim občanom.

Tamara Vavtar, 19 let:

Tudi šentruperska mladina se je veselila ustanovitve že dolgo pričakovane občine in izvolitve župana. Tudi mladinci imamo svoje želje in pričakovanja, za katera smo upali in še vedno

upamo, da se nam bodo uresničila.

Danes je prvoten kraj za druženje mladih gostilna, vendar s tem povzročamo naše nazadovanje in pozabimo na osebnostno rast. Ker vemo, da v naši občini ni prostora za mlade – razen župnijskega dvorišča in učilnic – si želimo prostor, kjer bi se lahko družili. Do sedaj je bilo to zgolj upanje in želja, ker pa vemo, da župan Rupert Gole ne bo pozabil na temelje šentruperske občine, ki jih postavljamo mladi, upamo, da se bo želja uresničila.

Upam, da se mladi v naši občini zavedajo, kako pomemben je osebnostni razvoj in bodo sodelovali pri prizadevanjih za pridobitev prostora in uresničitev programa za mlade.

Menim, da se bo kljub brezbriznosti šentruperske mladine našel krog tistih, ki bodo želeli in bili pripravljeni vložiti nekaj svojega časa in truda za dobro mladih.

Marko Gorenc, 22 let:

Vsak začetek je težak, in to pri tako velikem 'projektu', kot je ustanovitev nove občine, še posebej drži. Pa vendar si kot študent od nje veliko obetam.

V prvi meri pričakujem, da bo poskrbela za obnovo ceste, ki vodi v Šentrupert in nam je vsem v veliko sramoto. Nato pričakujem izgradnjo celotne obrtne cone, kjer bo možnost izgradnje novih tovarn (ali širitev obstoječih) in s tem novih delovnih mest za prebivalce Šentruperta. Zakaj graditi tovarne v sosednjih krajih, če jih lahko doma?! Velik pomen za

občino in njen razvoj imajo tudi dobri in izšolani kadri, ki jih mora Šentrupert zadržati doma. Štipendiranje pridnih in uspešnih študentov je dober način za uresničevanje tega cilja. Seveda pa si v prihodnje želim veliko kulturnih dogodkov, ob katerih bi se znali tudi pozabavati, še posebej pa več športnih aktivnosti, kjer bi predvsem mladina koristno in zdravo preživela svoj prosti čas. S tem mislim na ureditev šolskega igrišča in širitev telovadnice, kjer bi lahko organizirali razne športne aktivnosti (nogomet, košarka, tenis, in-line hokey ...), velika telovadnica pa je tudi primernejša za večje prireditve.

Vem, da je vse te želje težko uresničiti čez noč. Mislim pa, da bi s časom in predvsem s sodelovanjem vseh odgovornih lahko spremenili načrte v realnost in tako poskrbeli za boljše in lepše življenje vseh občanov.

Martina Gorenc, 18 let:

Menim, da bo občina prinesla veliko veselja tako starejšim kot tudi nam, mladim. Ugotavljam, da se v občini dogaja kar veliko stvari: prireditve, koncerti in še kaj bi se našlo. Na žalost pa velikokrat Šentrupert sameva predvsem ob vikendih zvečer, ko se mladi umikajo v druge kraje, saj v naši občini ni primerne objekta, ki bi ponujal razvedritev na primeren način.

V svojem imenu in imenu ostalih izražam željo po kakšnem mladinskem domu, kamor bi mladi z veseljem zahajali.

Pripravila **Andreja Udovč**

VABILO NA KONCERT SKUPINE CANTAMUS

»Nekaj je v zraku. Lepega. Nežnega. Mimobežnega. Nekaj je v zraku ...« **Tone Pavček**

Skupino Cantamus, ki jo sestavljamo štiri dekleta – **dve Mateji, Katja in Marjanca** ter kitarist **Lovro** – vesenje do petja in glasbe družijo že kar nekaj let. S svojim petjem skušamo polepsati različne krajevne prireditve, poroke, pa tudi nabožne priložnosti. Posebej odmeven je bil naš lanski koncert z naslovom *Pridi, polejšaj mi ta dan* na mirnem gradu Speča lepota.

Pomlad že počasi naznanja svoj prihod in v nas zopet prebuja nekaj lepega, nežnega, skrivnostnega. Če si dih in vzdih pomladi želite čutiti s skupino **Cantamus**, se nam **26. maja** v OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert pridružite na koncertu z naslovom *Nekaj je v zraku*. In kaj bo ta večer v zraku? Kaj pa drugega kot ljubezen. Skupini **Cantamus** se bo pri prepevanju ljubezenskih pesmi na odru pridružil še fantovski oktet **Pushluschteae**, ki ga zaznamuje predvsem nadgradnja klasičnega tradicionalnega a cappella moškega petja z zabavnim pop-rock-jazz repertoarjem, kateremu posebno razsežnost doda njihova mladost, svežina in prismuknjeno, kot pravijo sami. Ljubezen pa ne bo samo v zraku in v pesmih, temveč tudi v sliki in besedah. Zanimalo nas je namreč, kako šentruperski otroci doživljajo ljubezen. Tako si boste med samim koncertom lahko ogledali posnetke omenjene ankete.

Nedvomno bo zanimivo, zato si privoščite en lep in vsekakor ne mimobežen večer z nami.

Mateja Gorenc

Pušlušte, prihajajo PUSHULUSCHTAE!

So simpatični, mladi, polni sveže energije mladosti, so karizmatični, prijazni, nasmejani ... In vse to osemkratno! **Pushuluschteae** so fantovski oktet sedmih študentov in enega dijaka Škofijske klasične gimnazije v Ljubljani. Sicer so nekoč vsi obiskovali Škofijsko klasično gimnazijo (ŠKG), kjer so peli v gimnazijskem zboru in kjer se je pravzaprav začela njihova skupna glasbena pot.

Nekoč so jih namreč za popestritev neke prireditve zbrali v oktet. Fantje so se takrat izkazali in se odločili za nadaljevanje tovrstne pevske aktivnosti ter pričeli z vajami. Za seboj imajo že kar nekaj nastopov; uradnih, priložnostnih, uličnih ... po raznih krajih naše domovine. Letos so se prvič predstavili tudi v Žalcu na festivalu SREDI ZVEZD (festival vokalne zabavne glasbe). Lansko pevsko sezono so zaključili z letnim koncertom v atriju ŠKG, vmes pa so nastopali na številnih prireditvah in revijah vokalnih zasedb. Med večje nastope uvrščajo sodelovanje na prireditvi ob svetovnem dnevu učiteljev, ki so navdušili nabito polno Gallusovo dvorano Cankarjevega doma.

Pred kratkim so imeli koncert ob odprtju Antonovega doma na Viču, nastopali so na petem dobrodelnem koncertu za ureditev groba Veronike Deseniške v Jurkloštru, nastopali so tudi na sprejemu ljubljanskega župana ob dnevu samostojnosti na ljubljanskem gradu in na dobrodelnem bowling turnirju v organizaciji Lions Cluba Omnia ...

Pushluschteae sestavljajo: **Ksaver Oberstar, Urban Pavlovčič, Gašper in Miha Sojar, Martin in Bert Logar, Jernej Bradeško in Ambrož Kvartič.**

Prihajajo iz različnih koncev Slovenije – iz Borovnice, Ljubljane, Podlipa, Rovt in Velenja, stična točka njihovega delovanja pa je Ljubljana, mesto njihovih gimnazijskih in študentskih

dni. Pravijo, da so neke vrste 'garažni oktet' – z začasnim prostorom za vaje, toda s precej rednimi vajami. Ljubezen do glasbe in do drugačnega jih je pripeljala do – za slovenske razmere – še redkega koncepta petja: klasično tradicionalno slovensko a cappella formo moškega okteta so namreč nadgradili z zabavnim 'pop-rock-jazz' repertoarjem in ji dali nove razsežnosti s svojim edinstvenim in izvirnim nastopom, ki ga je pravzaprav nemogoče opisati. Že samo zaradi njih bo tistega lepega 26. maja v Šentrupertu *nekaj v zraku* ...

Pridite, pushluschteae in pustite, da vas navdušijo. Tako – kot znajo le oni!

Mateja Ramovš

Ta veseli direndaj

NA OBISKU PRI DRUŽINI BRCAR

Šentrupert je svetla točka na slovenskem demografskem zemljevidu. O tem pričajo številne novogradnje in dejstvo, da se število otrok povečuje (v letošnjem šolskem letu imamo 220 osnovnošolcev, lani jih je bilo 214). Razveseljivo je tudi dejstvo, da ima Šentrupert vedno več družin, ki jim navaden osebni avto ne zadošča. To so družine z več otroki, ki živijo zanimivo družinsko življenje. Tako zanimivo, da je vredno predstavitve v našem občinskem glasilu.

Za vas sem se na obisk najprej povabila k družini Jožeta in Nataše Brcar s Homa. In – seveda – k njunim štirim hčerkam!

Pritisnem na gumb in zvok zvonca na družinski hiši zmoti tih februarjski večer. Zaslišim otroške korake in pa: »Bom jaaaaz!« Nekaj časa poskuša, nato pa obupa nad odklepanjem vrat in to, za drobno dekletce zahtevno delo, prepusti svojemu atiju. Ta mi nasmejan odpre in me povabi v njihov dom. Takoj me prevzame vonj po sveže pečenih piškotih, ki že sam po sebi govori, da je v njihovem svetu prijazno in toplo.

Povabijo me, naj sedem za veliko družinsko mizo. Jožetu na vsako koleno sedeta najmlajši dve, Katja in Tina, ter ga preostanek večera objemata in se razigrano borita za njegovo naklonjenost. Brez kakršne koli zadržanosti pred tujim človekom najmlajši veselo čebljata, vmes se oglašata tudi starejši dve, Renata in Sonja. Ati Jože in mami Nataša pa se sem ter tja vmešata v veseli direndaj in tako ohranjata stvari pod nadzorom. »Sama sem bila edinka in zato nisem bila nikoli deležna pisane družinskega življenja, velikokrat mi je bilo dolgčas. Vedno sem si želela, da bi sama imela veliko družino, da mojim otrokom ne bi bilo dolgčas,« svojo odločitev za več otrok razloži Nataša. Tudi Jože si je želel imeti veliko družino in tako zdaj njuno dvojino bogatijo šestletna Katja, osemletna Tina, dvanajstletna Sonja in najstarejša Renata, ki ima trinajst let.

Starejše tri pridno obiskujejo osnovno šolo, ukvarjajo pa se tudi z raznimi obšolskimi dejavnostmi. Vse tri igrajo klavir in tako se vsak ponedeljek Brcarjevi odpravijo na krajši izlet v Novo mesto, kjer imajo Tina, Sonja in Renata učitelja klavirja. »Ko imajo punce ure klavir-

ja, se ostali družinski člani odpravimo na kakšen obisk ali po trgovinah in tako skupaj prijetno preživimo ponedeljkove popoldneve,« pove Nataša in mi ponudi pravkar pečene piškote. Katja edina še ne hodi v šolo, dopoldneve preživlja z mami Natašo. Komaj čaka, da bo prihodnje leto tudi ona postala čisto prava šolarica, saj so starejše deklice navdušene nad šolo. Le najstarejša Renata zaviha nos, ko jih vprašam, če rade hodijo v šolo, pa se tudi ona kmalu popravi: »Ne ne, saj je čisto v redu, samo ko sem bila mlajša, sem bila tudi jaz tako navdušena, kot sta zdaj Tina in Sonja, zdaj pa sem malo manj ...« Renata je v osmem razredu devetletke, čez eno leto se bo morala vpisati v srednjo šolo. Ni še čisto prepričana, katero bo izbrala.

Sonja in Renata pravita, da devetletka ni prinesla večjih sprememb. Imajo sicer več predmetov – kar 15 – a med njimi je tudi nekaj takih, ki so bolj za razvedrilo, zato se jima ne zdi, da je devetletka zahtevnejša od osemletke. Tudi sam pouk je podoben, drugače je le, da so glede na učne sposobnosti razdeljeni v tri skupine, devetletka je namreč med drugim prinesla nivojski pouk.

Katja, najmlajša v Brcarjevi družini, ne zdrži več na atijevih kolenih. Urno skoči na tla in steče v dnevno sobo, nato v kuhinjo po kozarec soka, pa spet nazaj v jedilnico ... Na mojo pripombo, da je zelo živahna, se Nataša in Jože spogledata in nasmejita: »Uh, pa kako! Pogledj, kakšno frizuro ima.« Ko se Katja vrne, res pogledam njeno ne navadno frizuro z izrazito kratko postriženimi sprednjimi lasmi. Povejo, da se je ravno danes kar sama postrigla in se temu ne morejo nehati smejati. Tudi Katja se smeji in z drobnimi koraki za hip skrije svojo novo frizuro.

Ena od prednosti velike družine je gotovo ta, da nikoli, ampak res nikoli ni dolgočasno. »Punce vedno poskrbijo, da je zanimivo. Kdaj kaj zaplešejo, zapojejo ali zaigrajo, drugič katera izmed njih kakšno ušpiči, da se potem temu vsi smejimo, ali pa se preprosto skregajo, pa je spet pestro!« pravi ati Jože. »Življenje v veliki družini pa pri-

naša še druge prednosti. Druga drugi tako zelo pomagajo pri šolskih obveznostih, da se ne spomnim, kdaj sem morala nazadnje jaz priskočiti na pomoč. Pomagajo pa tudi pri pospravljanju in drugih hišnih opravilih. Renata je na primer že prava kuharica – že zdavnaj se je sama lotila peke torte,« ponosno pripoveduje Nataša. Sonja se veliko ukvarja z ovcami, ki jih imajo, in ima izredno rada otroke. Tako je svoji učiteljici, ki je pričakovala dojenčka, razložila, kako se ga previje. Vsaka od deklet je nekaj posebnega. Tina je na primer polna drobnih presečenj ob praznikih, kot je dan žena. Mami je letos naredila vazo in čestitko.

Oba, Jože in Nataša, se strinjata, da je velika prednost tudi ta, da se otroci v večjih družinah mimogrede navadijo deliti stvari, si pomagati, navadijo se biti strpni in delavni. Tudi Katja, Tina, Sonja in Renata se strinjajo, da ima življenje v veliki družini več prednosti kot sla-

bosti in da so le redki trenutki, ko si želijo, da njihova hiša ne bi bila tako polna. Seveda ni vedno rožnato, a Jože skomigne in vpraša: »Kje pa je?«

Nataša in Jože sta zadovoljna s tem, kar jima nudi država. »Ni tako slabo, kot pravijo nekateri. Mi čisto lepo shajamo, čeprav jaz ne hodim v službo,« pravi Nataša, Jože pa pristavi, da kdor se odloči za veliko družino, se mora pač sprijazniti s tem, da bo materialno na slabšem. Bolj kot finančna plat se jima zdi problematično to, da država premalo propagira velike družine in da nekateri zakonski pari v otrocih vidijo le strošek, pomanjkanje časa in luksuz. A

njima ni nikoli žal, da sta se odločila za takšno življenje. Jože zanimivo razmišlja o odločitvah za novega družinskega člana: »En otrok več ne pomeni še enkrat več stroškov. Obleke, igrače, knjige in podobne stvari si otroci med seboj delijo, ni potrebno z vsakim otrokom nakupiti vse novo. Pa tudi dela ni še enkrat več, saj si otroci pomagajo med sabo, pa tudi staršem kmalu priskočijo na pomoč.« Na tem mestu sta izpostavila tudi šentrupersko župnijo, ki »res ogromno stori za družine«. Brcarjevi obiskujejo zakonsko skupino, v kateri so starši deležni raznih strokovnih predavanj o zakonu, družini in sploh o življe-

nju, medtem ko animatorji pazijo na otroke. Na morje gredo vedno z župnijo, ker je to za njih najugodnejše, pa tudi dobro se počutijo v družbi šentruperskih družin. To poletje načrtujejo, da bodo z župniščem šli tudi v hribe.

Še eno veliko prednost pri naša več članska družina. Ko katero izmed deklet prime, da bi malo nastopala, ima vedno na razpolago veliko publiko. Druga čez drugo začnejo razlagati o raznih hišnih nastopih, nato pa ati Jože predlaga, da mi bodo kar pokazali, kako je to videti. Sonja takoj steče po zgoščenko in jo vstavi v predvajalnik. Povabijo me, naj sedem mednje na

kavč in predstava se začne! Najprej se opogumi najmlajša Katja, ki navdušeno pleše in poje hkrati. Na koncu ji vsi zaploskamo, pri naslednji točki pa se pridruži še sestra Tina. Kmalu pomislim, da bo ta predstava res ena daljših, saj je vsaki točki sledilo: »Še tista pesem, potem bomo pa še tisto ...«

Tina kmalu začne zaspano pogledovati in nasloni utrujeno glavo na atijevo ramo. Takrat vem, da je čas, da grem in pustim družino Brcar, da se po polnem in zanimivem dnevu odpravi počivat, saj jih čaka še bolj poln in zanimiv naslednji dan.

Mateja Ramovš

Kulturni in šolski utrip

PRIMOŽ LORENZ

1942 - 2007

Prav je, da se tudi v našem glasilu ŠentRUPERT spomnimo, da se je sklenila življenjska pot vsestranskega glasbenika Primoža Lorenza, člana legendarnega TRIA LORENZ; z bratoma Tomažem in Matijo je več kot pol stoletja širil glasbo na štirih kontinentih. Bil je ustanovitelj IMAGO SLOVENIAE - PODOBA SLOVENIJE; z njo je pripeljal v našo Slovenijo nešteto vrhunskih glasbenikov. Kako pomembno je, da glasba združuje, je začutil tudi tedanji predsednik sveta KS Peter Frelj in navedel pianista in prijatelja Primoža Lorenza, da se je v družino krajev v povezavi z IMAGO SLOVENIAE pridružil tudi Šentrupert. Tako je po svoje pripomogel, da Šentrupert postaja kulturna prestolnica Mirnske doline - še posebej, ker je to organizacijo nadaljeval sedanji župan Rupert Gole, sprva kot predsednik Turističnega društva Šentrupert - a upamo, da bo tudi v sedanji funkciji zvest poslanstvu, ki ga opravlja IMAGO SLOVENIAE - PODOBA SLOVENIJE.

PO OGLEDU KOMEDIJE GREVA LAHKO NA MORJE?

Kje drugje lahko človek izživi svoje skrite in včasih čudne želje, najgloblja občutja, strahove in doživetja, če ne v sanjah? In - seveda - v umetnosti, na odrskih deskah!

Komedija *Greva lahko na morje?* izpod peresa Ane Rokvič je klicala po upodobitvi. Skupina mladih iz Šentruperta in Trebnjega je svoj čas in znanje v režiji avtorice komedije pod okriljem Kulturnega društva Šentrupert prav pristrčno in iskriivo utelesila. Kljub lahkotni fabuli, namenjeni razvedritvi našega prevečkrat zamorjenega in utesnjenega duha, igral-ska ekipa ne poda neposrednega odgovora na nenehno vprašanje: nekaj bi rad vprašal. In s tem se spet vrnemo k bistvu človeka: Kaj bi rad izvedel? A zapletanje v krog pač nikamor ne pelje. V mirno družinsko življenje očeta (Danijel Pejovič), hčere (Aide Murčehajič) in hišnega strežnika (Vinko Kastelic) vstopi novost: fant Peter, Žiga ali kdorkoli že (Aljaž Sitar). V zabavnem nizanju uprizoritev sanj se stikajo elementi tradicije in novosti, lokalnega in globalnega, spodobnega in prepovedanega, ki to več ni. Ali lahko

sanje spremenijo naše življenje? Nam podajo odgovor na neko neznano vprašanje? Veliki umetniki, ustvarjalci in svetniki so dokaz za to. Režiserka Ana Rokvič je s svojo igral-sko ekipo to dokazala prav v tej komediji, ki je po svojem bistvu dvoplastna: zadovolji človekovega duha po lahkotnosti in zabavi, a obenem orje nove brazde našega pogleda na svet. Da ima predstava kaj povedati, dokazujejo tudi številne ponovitve.

Seveda bi brez imenitno dinamične scene (ob pomoči igralcev samih so jo izdelali in jo 'oživljajo' Franci Gašperšič, Igor Klemenčič, Tamara Vavtar in Andrej Žibert) ter obveznih lučnih efektov in glasbenih dodatkov (Denis Sitar) fabula ostala enobarvna.

Marko Suhoveršnik

Intervju s prof. Polono Rugelj

RAVNATELJEVANJE, VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO DELO IN TUDI GRADNJA

Polona Rugelj, ravnateljica OŠ dr. Pavla Lunačka in vrtca Šentrupert, pravi, da je bolje narediti manj stvari, pa tiste dobro. Kljub temu pa poleg ravnateljstva poučuje tudi nemščino, vzpodbuja raziskovanje kulturne dediščine v kraju (poskrbela je za izid knjige *Kako so živeli in praznovali v Šentrupertu*) in nenehno komunikacijo med starši in pedagoškimi delavci. V prvem mandatu ravnateljstva je poskrbela za uvedbo devetletke v nemogočih prostorskih pogojih in odprtje tretjega oddelka vrtca, kar je bilo zaradi velikih zunanjih nasprotovanj izredno zahtevno. Torej je veliko naredila – in očitno tudi dobro – s 100-odstotno podporo kolektiva je bila izvoljena tudi za drugi mandat ravnateljstva.

Prvi mandat ravnateljstva je uspešno za vami. Poskrbeli ste za izvedbo devetletke in odprtje tretjega oddelka v vrtcu. Kaj bo glavna točka drugega mandata, v katerem ste vstopili prvega marca?

Glavna naloga bo prav gotovo gradnja prizidka. Veliko dela bo prinesla tudi organizacija – poskrbeti bo treba, da bodo stvari v šoli v tem času čim bolj normalno in nemoteno potekale. Poleg gradnje prizidka je namreč mišljena tudi adaptacija ostalih prostorov. Vsako leto pa prinaša nove spremembe, tako da veliko časa vzame tudi stalno prilagajanje spremembam. Čas pa hitro teče – prvi mandat je minil, kot da bi trajal dve leti, ne pa pet let.

Vaša prva naloga v teh petih letih je bila uvedba devetletke. Kaj vse je bilo potrebno storiti pred začetkom praktičnega izvajanja devetletke?

Na naši šoli je bila devetletka uvedena v šolskem letu 2003/04, v zadnjem krogu uvajanja v slovenske osnovne šole. Šole, ki so imele dobre prostorske in kadrovske pogoje, so jo že prej uvedle.

Že veliko let pred dejanskim izvajanjem smo imeli priprave

na sam program devetletke. Z uvajanjem smo začeli v prvi triadi (s prvim razredom) in v zadnji triadi, v kateri so bili zajeti učenci, ki so iz petega razreda osemletke prestopili v sedmi razred devetletke. Spremenili so se učni načrti in pristopi, treba je bilo kupiti veliko novih pripomočkov in poskrbeti za uvedbo nivojskega pouka, za spremembo predmetnika, zato je bilo treba razpisati veliko novih delovnih mest oziroma poiskati povezave s kadri s sosednjih šol. Zaradi sprememb predmetnika se je tudi podaljšalo bivanje otrok v šoli.

Največji problem je prostorska stiska.

S tem so res največji problemi – težko naredimo dober urnik, pa tudi sam program se težje izvaja. Velike težave so na primer z naravoslovnimi predmeti ter s predmeti s področja tehnike, za katere bi potrebovali posebne, specializirane učilnice ... Gradnja prizidka, ki bi te probleme rešila, pa se še kar odmika.

Bodo prostorski problemi v občini Šentrupert lažje rešljivi, kot so bili v občini Trebnje?

Volje je v občini Šentrupert bistveno več, ne vem pa, koliko finančnih sredstev bo možno pridobiti. Številke so zelo velike, tako da se bo moral denar malo dlje nabirati. Zaupam pa v ljudi, ki vodijo občino, v župana in občinski svet, v ljudi, ki jih ima župan okrog sebe. Mislim, da so naklonjeni temu, da bi se v šoli čimveč naredilo. Bo pa reševanje prostorske stiske izredno težavno, saj je poleg gradnje prizidka, kot sem že omenila, mišljena tudi adaptacija obstoječih prostorov.

Slabost majhne šole so torej predvsem slabi prostorski in kadrovske pogoji ter manjši finančni dotok. Katere pa so prednosti?

Prednosti je ogromno. Največja je ta, da je manj ljudi, zato je veliko lažje vzgojno delovati,

saj se vsi dobro poznamo. Dobro je tudi, da ima vsak učenec možnost, da pove svoje mnenje. Nedavno smo imeli šolski parlament s temo *Moje mnenje o devetletki*. Učenci so povedali, kakšne so prednosti in slabosti devetletke. Pohvalili so na primer nivojski pouk, ki ga marsikje drugje kritizirajo. Ravno zato, ker poteka v majhnih skupinah, da lahko vsak učenec pride do izraza. V večjih šolah je lahko tudi v posameznem oddelku do 28 učencev, ker ga organizirajo za več oddelkov hkrati.

Poskrbeli ste tudi za odprtje tretjega oddelka v vrtcu. Kaj je bilo potrebno storiti, da ste to dosegli?

Organizacijsko je bilo to kar zahtevno, najhujše pa je bilo

nasprotovanje občine Trebnje, kar je bilo tudi medijsko precej razvpito. Dokazovali so namreč, da je za naše otroke dovolj prostora še v drugih vrtcih, čeprav tako velikega prostora takrat vendarle ni bilo. Problem je tudi v tem, da otroci v sosednjih vrtcih niso povezani s krajem, z osnovno šolo. Tudi starši so želeli, da so otroci v našem vrtcu, saj je za otroka tudi težko, če mora biti eno leto v vrtcu v Trebnjem, nato pa mora v osnovno šolo k nam, kjer nikogar ne pozna, pa tudi spremembe so velike. Na koncu je zmagala ideja o še enem oddelku in tega sem zelo vesela – pa čeprav je ta 'bitka' trajala več mesecev.

Osnovna šola in vrtec sta v Šent-rupertu izredno povezana – tudi zato, ker imata skupno ravnateljico. Kakšne so razlike med ravnateljevanjem v vrtcu in v šoli?

Vrtec ima malo drugačno zakonodajo. Vrtec v celoti plačuje občina, za osnovno šolo pa občina plačuje le materialne stroške, razne investicije, investicijska vzdrževanja, dodatno dogovorjene stvari, za osnovne programe in plače strokovnih delavcev pa poskrbi ministrstvo. Nobe-nega denarja pa ne dobiš kar tako. Vse moraš utemeljiti in razložiti, za kaj določena sredstva potrebuješ.

Leta 2002 ste nasledili prejšnjega ravnatelja, prof. Jožeta Zupana, pohvalite pa se lahko z bogatimi izkušnjami, saj ste s pedagoškim delom povezani že 31 let. Katere so bistvene razlike med ravnateljevanjem in poučevanjem?

Sedaj imam predvsem bistveno več stikov z občino, minist-rstvom, z raznimi strokovnimi delavci, s tehničnim kadrom ... Pa tudi z ostalimi službami, ki so povezane s šolstvom – v nekem smislu kontrole. Še vedno

pa tudi poučujem – podobno kot vsi ravnatelji tako majhnih osnovnih šol; tako s poučevanjem nisem popolnoma prekinila.

Po strokovni izobrazbi ste germanistka. Zakaj ste se v množici tujih jezikov odločili ravno za nemški jezik in potem za poučevanje?

Za svojo poklicno pot sem se odločila takoj, ko sem se v petem razredu osnovne šole seznanila z nemščino. Neverjetno, kako učitelj vpliva na odnos učenca do predmeta! Mene je namreč ravno moja prva učiteljica nemškega jezika navdušila za nemški jezik in tudi za poučevanje. Ljubezen do nemščine se je nadaljevala tudi v srednji šoli, tako da sem se potem odločila za študij nemškega in francoskega jezika.

Nemčija je vedno bolj pomembna svetovna gospodarska velesila in tako je tudi znanje nemškega jezika vedno pomembnejše. Je pomembno, da se slovenski otroci v šolah učijo nemški jezik – ali bi bilo morda bolj koristno, če bi se poleg angleščine učili še španščine ali francoščine?

Znanje vsakega tujega jezika je izredno koristno, to človeku vedno prav pride, kjerkoli je in kamorkoli gre. Nemški jezik je meni izredno ljub in sem vesela, da se je na naši šoli tako dolgo obdržal. Tudi sedaj, ko je prvi učni jezik angleščina, vzpodbujamo učence, da fakultativno obiskujejo tudi ure nemškega jezika. Pri tem nas je že občina Trebnje izredno finančno vzpodbujala. Pa tudi učenci pridno obiskujejo te ure.

So bili pritiski staršev ključni pri zamenjavi učenja nemščine kot prvega tujega jezika z angleškim?

Pri tem so veliko vlogo odigrali organizacijski problemi, ki na-

stanejo, ko se učenci z naše osnovne šole vpišejo na neko srednjo šolo in so tam eni izmed redkih ali celo edini, ki imajo nemščino za prvi tuji jezik. Srednje šole imajo potem velike težave z organizacijo pouka za tako malo dijakov. Ključne pa so bile res prošnje nekaterih staršev.

Kakšno je sodelovanje staršev in učiteljev v vzgojno-izobraževalnem procesu?

Glede Šentruperta sem izredno zadovoljna s sodelovanjem. Veliko je komunikacije med starši in razredniki, tudi pri meni se kdo oglasi. Za to je veliko priložnosti. Tudi na pogovor-nih urah, kamor nekateri razredniki povabijo tudi učence. Ko pride do kakšnih prekrškov, pa se stvari sprti razjasnijo – učitelji takoj seznanijo starše.

Meja med vzgojo in izobraževanjem je izredno težko določljiva?

To dvojje je izredno povezano. Ko učiš, na nek način otroka tudi vzgajaš. Pomembno je tudi vzgajanje z zgledom, pa da se starši in vzgojitelji medsebojno podpirajo. Je pa vzgoja v tem obdobju izredno težka – tako za starše kot tudi za učitelje. Včasih je potrebno globoko zajeti sapo in premisliti, kako svetovati staršem, kadar pričakujejo kak nasvet.

Nekdo je rekel, da demokracija ni za otroke, je za zrele ljudi. Kljub temu pa se mi zdi, da imajo učitelji v vzgojno-izobraževalnem procesu vedno manj avtoritete.

To drži in predstavlja velik problem. Mislim, da se moramo starši in učitelji medsebojno podpirati in si prizadevati, da skupaj naredimo nekaj dobrega za učence. Kjer prihaja do neskladij v vzgoji, je to vse v učenčev škodo – to se prej ali slej pokaže.

V slovenskem javnem prostoru potekajo razprave o preobremenjenosti slovenskih osnovnošolcev. So slovenski osnovnošolci res preobremenjeni?

Mislim, da niso – vsaj zaradi šole ne. Mogoče jih bolj obremenjujejo računalnik, mobitel in internet; te stvari jih res preveč obremenjujejo. Pouk je tako usmerjen, da otrok čimveč pridobi v šoli. Kdor si ustvari osnovne delovne navade, nima možnosti, da bi bil preobremenjen. Število predmetov se je res povečalo, a je veliko takih predmetov, ki otroke razvedrijo in sprostijo, jih razbremenjujejo. Na razpolago imajo na primer ples, izbirne predmete v zvezi s prehrano, človek in rastline, šport, jeziki, gledališče, šolsko novinarstvo, retorika ... Vsak učenec lahko najde kaj, kar ga zanima.

Vsak ravnatelj osnovni šoli pusti nek določen pečat. Vaš predhodnik – prof. Jože Zupan – je zapustil kar nekaj zbornikov ter dve stalni razstavi: Izvirne ilustracije mladinskih del in Slovenska slikanica za otroke sveta. Kakšen pečat pa želite vi pustiti?

Želim, da bi se prizidek resnično zgradil in da bi pouk v njem normalno potekal. Vrednote, ki jih je oblikoval moj predhodnik, skušam nadaljevati in k temu vzpodbujam tudi učitelje. Ni nam tuje raziskovanje kulturne dediščine; lani je tako izšlo delo *Kako so delali in praznovali v Šent-rupertu*; mogoče bo še kaj nastalo. Letos na primer zgodovinski krožek pripravlja zanimivo raziskovalno nalogo *Ko še ni bilo mobitela*, v kateri bodo predstavili zgodovino pošte in telefona, kar bo tudi za kraj izredno zanimivo. Ogromno je možnosti za raziskovanje kulturne dediščine. Vendar je bolje, da naredimo manj stvari, pa tiste dobro.

Mateja Ramovš

KULTURNO TUDI V NOVI OBČINI ŠENTRUPERT

V Šentrupertu je vse od 150. obletnice smrti velikega poeta Franceta Prešerna navada, da je poleg šolske počastitve kulturnega praznika tudi krajevna počastitev. Že vse počastitve doslej so bile enakovredne dogajanjem tudi v večjih krajih. Zdaj, ko je iz krajevnosti Šentrupert nastala občina Šentrupert, pa so bila pričakovanja toliko večja.

Naj že uvodoma povem, da so se pričakovanja uresničila ...

Ze slavnostni govornik – tokrat je ta čast pripadla prvemu

županu, arhitektu Rupertu Goletu – je s svojimi mislimi popeljal poslušalce v uresničljivo videnje prihodnosti. Bralci se o tem lahko sami prepričajo na prvi strani glasila.

Celotno prireditev je pripravila Osnovna šola dr. Pavla Lunačka pod vodstvom slavistke Janje Jerovšek, ki so ji priskočili na pomoč še nekateri mentorji, predvsem mentorice. Popotovali so skozi Prešernov čas, razmišljali o umetniku, pesniku. Program so popestrili z video projekcijo, glasbenimi točkami in

dramatizacijo Povodnega moža ter z Rozmanovo sodobno balado o Urški.

Prireditve so sklenili z mislijo, da je Prešeren pesnik za vse čase; njegova dela ostajajo čvrsta skala neminljive lepote.

In celoten vtis prve občinske počastitve kulturnega praznika? Navdajal nas je ponos; zato vse priznanje osrednji mentorici Janji Jerovšek in vsem, ki so pripomogli k celoti – od domiselne scene, pevskega zbora, plesa in video projekcije, priznanje celotni šoli! Predvsem pa je tre-

ba poudariti, da so k ponosu mnogo pripomogli tudi učenci sami; nekateri med njimi so s takšno večščino posredovali delček celote, da se ni bati za prihodnost kulturnega življenja v Šentrupertu.

Da telovadnica ni najbolj primeren prostor za takšne prireditve, pa že itak vemo; a ostaja upanje, da bo čez leta drugače ...

Tudi tokrat je župan poskrbel, da se je nadaljevalo druženje.

Jože Župan

Srečanje osnovnošolcev z županom občine Šentrupert O DEVETLETKI TER ŠIRJENJU IN OBNOVI ŠOLE

V prvih marčevskih dneh so se v prostorih OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert srečali predstavniki posameznih oddelčnih skupnosti z županom Rupertom Goletom. Osnovnošolci so županu pripovedovali o prednostih in slabostih, ki jim jih je prinesla devetletka, župan pa jim je predstavil načrt za širjenje in obnovo osnovne šole.

Ravnateljica Polona Rugelj je učencem najprej predstavila župana, ki se je pred učenci prav dobro znašel. Po začetni zadregi, ko so učenci ob njegovem prihodu v razred vstali in ga pozdravili, kot da je eden izmed učiteljev, jih je namreč vzpodbudil k popolni sproščenosti, saj je bil tudi on do njih popolnoma sproščen. Med učenci je bila prisotna tudi pedagoginja Marta Mencin, ki jih je vzpodbudila, da so županu razložili, kakšne spremembe jim je prinesla devetletka.

Najprej so razložili, kaj je nivojski pouk. Devetletka namreč prinaša izvajanje treh glavnih predmetov (slovenskega jezika, matematike in nemškega jezika) v treh nivojih. Učenci so povedali, da to pomeni, da po posvetu s starši in učitelji sami presodijo, v kateri nivo sodijo. V prvem in drugem nivoju so tisti učenci, ki nekoliko težje

obvladujejo šolsko snov ter zato potrebujejo dodatno razlago, snov počasneje obdelujejo in rešujejo lažje naloge. Učenci, ki so v tretjem nivoju, pa hitreje obdelajo več snovi, lotevajo se tudi težjih nalog. Nivojski pouk so v glavnem pohvalili, saj so razdeljeni v manjše skupine, tako da pouk lažje poteka, vsak lahko pove svoje mnenje in prosi za dodatno pojasnilo, če česa ne razume. Edino, kar nekatere moti, je to, da v nekaterih razredih prihaja do zmerjanja med tistimi, ki so v tretjem, in tistimi, ki so v prvem nivoju, saj nivojski pouk v bistvu označuje boljše in slabše učence.

Druga novost, ki jo je prinesla devetletka, so izbirni predmeti. Učenci izberejo dva ali tri predmete, ki so jim ponujeni. Izbirajo med predmeti, kot so sodobna priprava hrane, tuji jeziki, ples ... Izbirne predmete so

učenci pohvalili, ker jih razvedrijo, jim popestrijo ostale šolske obveznosti, lepe ocene, ki jih navadno dobijo pri teh predmetih, pa pripomorejo tudi h končnemu boljšemu uspehu.

Med slabostmi devetletke so osnovnošolci izpostavili predvsem dolg urnik, saj morajo veliko časa preživeti v šoli. Slabost so tudi 'luknje' v urniku, čas, ko imajo proste ure. Čeprav jim te znajo priti tudi prav, če so na primer pozabili narediti domačo nalogo. Brezneni jih pa tudi težka torba z mnogimi učbeniki, delovnimi zvezki in ostalimi potrebinami, saj imajo veliko predmetov (kar 15).

Nato so besedo prepustili arhitektu Rupertu Goletu, na preprost način jim je pokazal in razložil načrte za obnovo osnovne šole in gradnjo prizidkov. Glavna novost prenovljene šole bosta torej dva prizidka in pa

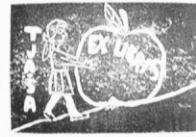
več novih oziroma obnovljenih in sodobno opremljenih učilnic. Šola bo dobila tudi več specializiranih učilnic – za tehnično in likovno vzgojo, za zemljepis, zgodovino in glasbo, multimedijško učilnico in učilnico za gospodinjstvo s kuhinjo, kjer bodo učenci lahko tudi sami pripravljali hrano. Nekatere izmed teh novih učilnic z garderobami in toaletnimi prostori bodo v prizidku, drugi prostori pa bodo nastali z obnovo starih. Učenci so z zanimanjem spremljali primerjavo med sedanjo in šolo in med tisto, ki bo po županovih besedah, nastala čez dve ali tri leta. Tako se je neka četrtošolka pozabavala ob misli, da bodo v njenem matičnem razredu po obnovi sanitarije.

Fantje pa so se spogledali, ko je župan na nekem delu načrta pokazal dvigalo, a jih je takoj posvaril, da bo dvigalo namenjeno samo

morebitnim učencem ali obiskovalcem na vozičku. Fantovski del osnovnošolcev pa je zanimalo še nekaj: »Kdaj pa bomo dobili tudi obnovljeno telovadnico?« Župan Rupert Gole jim je odgovoril, da si bo po velikem zalogaju pri obnovi šole in prizidkov morala občina najprej malo odpočiti – tudi za druge investicije v kraju – nato pa lahko pričakujejo tudi večjo telovadnico.

»In kje bomo mi, ko bo potekala obnova šole? Bomo takrat na počitnicah?« je z upanjem vprašala ena izmed učenk. Župan pa ji je odgovoril, da bodo najprej zgradili prizidek; tam bo potekal celoten pouk, medtem pa bodo obnavljali stare prostore osnovne šole.

Mateja Ramovš

MEDNARODNI NATEČAJ ZA OTROŠKI EKSLIBRIS

Ex libris (ekslibris) je umetniško zasnovana grafika, ki označuje lastnika knjige. Učenci OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert smo skupaj z mentorico Marjanco Ogrinc odločili za izdelavo ekslibrisov. Na podlagi razpisa, ki je določeval temo jabolko, smo po kratkem razmisleku pričeli delati. Jabolko?!

Najpogostejša vrsta sadja v Sloveniji. »Eno jabolko na dan odžene zdravnika stran,« je že stara ljudska modrost, ki nam govori o pomenu jabolka za zdravje.

Pravljice ... Tudi tam najdemo jabolka: zdravilno jabolko, zlato jabolko, Sneguljčica in jabolko ... Jabolka v pregovorih in rekih. Še Adam in Eva nista mogla brez jabolka.

Najrazličnejše ideje smo prenesli na linolej. Začeli smo z izrezovanjem linorezov, ki smo jih nato odtisnili. Nekaj najboljših smo poslali na 7. mednarodni natečaj za otroške ekslibrise, ki ga razpisujeta Društvo Ex libris Sloveniae in Osnovna šola Komenda Moste. Delo je bilo zahtevno, a zelo zabavno ter nekaj posebnega, čeprav so nas po končanem delu bolele roke!

Učenke 8. b razreda in mentorica *Marjanca Ogrinc*

UŽITEK OB TRADICIONALNI JEDI

Kdo bi rad kuhal? Redki so ti junaki. Ko poskrbimo, da se duh in telo odpočijeta tako, da sta na koncu složna in oba zadovoljna, je to dober znak, da nam čas ne spolzi med prsti.

Mnogi učenci osmega razreda smo si za izbirni predmet izbrali *Načini prehranjevanja*. To je izjemno priljubljen izbirni predmet in odlična oblika pripravljavanja hrane. Izbrali smo ga zaradi želje, da bi poprijeli za kuhalnico in se izobrazili v osnovah pripravljavanja hrane.

V torek, 27. februarja, smo pripravili hrano na temo Tradicionalna jed. Po skupinah smo skuhalili zelje, okusne pečenice, matevza in ajdove žgance. Za pijačo smo si zamislili sadni čaj.

Z veseljem bomo še kdaj skuhalili kakšno jed.

Lea Sluga, 8. b razred

Z BRANJEM DO ZABAVE

Pri slovenščini smo za domače branje morali prebrati Seliškarjevo povest Bratovščina Sinjega galeba in Ingoličevo Tajno društvo PGC. Obe deli sta zelo zanimivi, čeprav je minilo že precej časa, odkar sta izšli. Pri pouku smo se najprej pogovarjali, dramatizirali smo odlomek o Mihcu in njegovi babici. Vsi pa smo bili navdušeni nad učiteljičinim predlogom, naj doma na to temo izdelamo družabne igre. S sošolko sva se resno lotili dela. Najprej sva dobro razmislili, pripravili načrt in material ter napisali navodila za igranje. Za najino igro sva porabili več kot dvajset ur. Pri pouku sva jo tudi predstavili. Navdušeni sva bili tudi nad izvirnostjo iger drugih sošolcev. Učenci so pri tem delu pokazali veliko ustvarjalnosti, učiteljica pa nas je nagradila z lepimi ocenami.

Igre pa smo tudi preizkusili. Kar nekaj ur smo se zabavali. Želi va si, da bi bilo takšnih ur slovenščine čim več.

Sonja Brcar in *Petra Jerič*, 5. razred

DRAMSKA DELAVNICA

Med zimskimi počitnicami smo imeli dramsko delavnico v angleškem in nemškem jeziku. Delavnico sta vodili mentorici Simona Koščak in Tinkara Rogelj. Razdelili sta nam angleške knjižice z naslovom *In the sky*, kar pomeni *Na nebu*. Nekaj misli iz knjižice smo prevedli tudi v nemščino. Knjižico smo še nekajkrat prebrali, nato pa smo dobili kuverte, v katerih so bile slike iz knjižice. Te smo uredili po vrsti in jih nalepili na liste. Liste smo speli skupaj, da smo dobili knjigo. Doma smo slike pobarvali.

Ko smo naslednjič imeli delavnico, smo v knjižice, ki smo jih izdelali, napisali besedilo. Verjetno bomo dramsko delavnico še kdaj imeli, saj smo dobili tudi CD, iz katerega se lahko učimo. Zgodbo bomo morda tudi odigrali.

Eva Gričar, 4. b razred

USPELA AKCIJA DVD ZA MEDVEDKA

Ob besedi MEDVED večina pomisli na kosmatinca, ki brunda in hlača po naših gozdovih, ali na priljubljenega *plišastega medvedka*. Nekaj jih tudi zagotovo pomisli na ozvezdja *Mali in Veliki Medved* ali na *Zlati medved* za najboljši film berlinskega festivala. Z oznako *si kot medved* pa pogosto označujemo močne, trmaste, lahko tudi okorne, a predvsem dobrodušne ljudi.

Otroci in mladostniki z rakom so zagotovo medvedki, hemat-onkološki oddelek na Pediatrični kliniki v Ljubljani pa **Medvedja dežela**.

Z močno voljo in s trmastim pogledom medvedki kljubujejo kruti bolezni – raku. V Medvedji deželi prebijejo ure, dneve, včasih pa tudi tedne in mesece. Nekaj ur dneva zapolnijo zdravniški pregledi, terapije, učenje z učitelji ali ustvarjanje z vzgojiteljico, pogovori s soborci ... ampak včasih se ure in dnevi preveč vlečejo.

Za krajsanje bolnišničnih dni so se odločili, da za medvedke zberejo različne risanke in filme na DVD. Akciji smo se pridružili tudi mi na OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert ter zbrali 25 DVD z različnimi risankami.

Vsem učencem, ki so podarili DVD, se zahvaljujem za njihovo dobrosrčnost.

Nataša Brcar, mentorica

Še mnenja učencev:

Ti otroci ne morejo biti veliki zunaj. Upam, da so bili veseli darila.

Miha Brcar

Ti otroci ne morejo biti zunaj, zato sem z veseljem podaril DVD.

Žan Hribar

Ti otroci so dolgo v bolnici. Ne morejo delati tega, kar lahko otroci brez bolezni.

France Frelih

Podarila sem Čebelico Majo. Ti otroci so dolgo v bolnici in jim je dolgčas.

Alja Glušič

Podarila sem Krojačka Hlačka. Tako otrokom ne bo dolgčas.

Lucija Grebenc

Upam, da bodo otroci uživali ob gledanju mojega DVD in se bodo kmalu pozdravili.

Marko Huč

Z veseljem sem podaril DVD otrokom, ki imajo raka, da si bodo krajšali čas.

Matej Kurent

Podarila sem dva DVD, saj je otrokom brez staršev dolgčas, z risankami pa jim čas hitreje mine.

Maja Oplotnik

Podarila sem to risanko, ker želim, da bi jo tudi drugi videli, pa da bi se otroci pozdravili.

Tamara Ramovš

Učenci so dolgo v bolnici, zato sem jim podaril DVD. Upam, da bodo uživali.

Kristijan Berk

DVD sem dala otrokom, ki so zboleli za rakom, ker ob sebi nimajo staršev in jim je dolgčas. Dolgo časa so že v bolnici in se ne morejo igrati. Upam, da bodo otroci uživali ob mojem DVD!

Alma Zupan – vsi iz 3. razreda

GREGORJEVO

Kmalu bo minilo štirideset let, odkar je Turistično društvo Šentrupert na Veseli Gori obnovilo Gregorjev sejem. Letos pa so temu prazniku svoje dodali še tretješolci, ko so v bližnjem potoku spuščali gregorčke, *Gaja Brezovar* je o tem takole poročala:

V ponedeljek, na gregorjevo, smo šli k potočku spuščat gregorčke. Od doma smo prinesli različna plovila, na katera smo položili čajne svečke. Učiteljica Nataša nam je svečke prižgala, mi pa smo plovila spustili po vodi. To je star običaj, s katerim pozdravimo prihod pomladi.

OBVEŠTILO

Učenci 9. razreda

**OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert
bodo zbiral star časopisni papir
od 26. marca do konca meseca marca.**

Pobirali ga bodo po vaseh.

**Pri vseh, ki imate star papir za oddajo
(zaželeno je, da je zvezan v svežnje),
se verjetno ne bodo oglasili,**

zato jih lahko pokličete

ali pokličete v šolo

na številko 34 34 780.

**Papir lahko tudi pripeljete v šolo
v dopoldanskem času.**

Hvala!

Polona Rugelj, ravnateljica

KAJ BI SE MORALO SPREMENITI V MOJEM KRAJU, DA BI BILO OTROKOM LEPŠE?

Moj kraj je Šentrupert. Ta kraj je zelo dolgočasen. V njem ni pločnikov, kjer bi se lahko krajani brezskrbno sprehajali. Kar nekaj je starejših ljudi, vendar doma za ostarele nimamo. Če bi bila jaz županja, bi naredila veliko novega. Po vsem kraju bi postavila ogromne vrtljake. Na njih bi se zabavali vsi krajani. Jaz bi kontrolirala njihovo delovanje. Taka zabava bi bila vsem všeč. Zgradila bi tudi ogromno trgovino s tortami. Tam bi sedeli vse večere in se sladkali z dobrotami in sanjali o tem čudovitem kraju. Otrokom bi zgradila velik vrtec in veliko šolo z ogromnimi okni. Vsi bi živeli v sreči in prijateljstvu.

Ana Bevc, 4. a /9

Od naše vasi Rakovnik pa do občinskega središča Šentrupert je približno dva kilometra. Ob cesti pogrešam varne pločnike in kolesarsko stezo. Na naši šoli bi lahko imeli taborništvo, kjer bi se lahko učili delati vozle in podobno. Šola bi lahko imela svojega zobozdravnika. V občini Šentrupert bi lahko imeli ambulanto, da ne bi bilo potrebno hoditi v Trebnje. Zakaj pa ne bi imeli društva, kjer bi zbirali majhne obleke in dobro ohranjene majhne igrače za revne otroke?

Ker Šentrupert slovi po konjerejstvu, bi lahko imeli jahalno šolo, naš kulturni dom bi lahko postal otroški kino ali otroška vsakodnevna delavnica. Lahko bi imeli knjižnico, ki bi bila vsak dan odprta, namenjena bi bila vsem šolskim otrokom.

To, kar sem napisala, res ni veliko, vendar bi bilo za nas zadovoljivo.

Špela Bizjak, 4. a/9

Beseda, ki pomeni zemljo, vodo, zrak in svetlobo skupaj, je okolje. Marsikje je okolje onesnaženo. Ljudje imamo toliko odpadkov, ki jih ne znamo uničiti in jih nimamo kam dati. Ljudje gradimo velike tovarne. V njih izdelujejo mnoge stvari: plastične mase, avtomobile ... Iz tovarn pritekajo onesnažene vode, ki potem tečejo v reko, z reko pa pridejo v morje. Tudi zrak je onesnažen. Iz tovarn in avtomobilov se v zrak kadijo oblaki umazanega dima. Na srečo ljudje zdaj že dokaj razumemo, da s takim onesnaževanjem ne moremo nadaljevati. Zato skrbimo za čiščenje onesnaženega okolja. Ampak moramo se močno potruditi, če želimo uspeti! Vse to bi pripomoglo, da bi bili otroci bolj veseli.

Blaž Sluga, 4. a/9

VABILO

Letos mineva 30 let, odkar smo začeli obujati spomin na velikega Šentruperca, akademika dr. Pavla Lunačka.

Televizija Slovenija pa je v preteklih mesecih pod vodstvom režiserja Zdravka Pečenka posnela igrano-dokumentarni film DR. PAVEL LUNAČEK.

Prvo predvajanje filma bo v sredo, 28. marca 2007, ob 18. uri v šoli!
Prisotni bodo ustvarjalci in sodelavci filma.

Prisrčno vabljeni na ogled filma!

Televizija Slovenija
Osnovna šola dr. Pavla Lunačka
Občina Šentrupert

VELIKONOČNO VOŠČILO

*Seme mora v zemlji umreti, da obrodi nov sad.
Sveča použiva samo sebe, da daje svetlobo in toploto.
To so podobe iz našega življenja.
Če Kristus ni vstal, potem je prazno naše upanje, naša vera.
To je izraz vsakega kristjana.
Ob veseli aleluji želim vsem življenjske moči viharnika,
ki kljubuje, duhovne rasti svetih, ki nam svetijo,
in Kristusove roke, da nas dvigne iz naših pobeljenih grobov.*

Dekan **Mirko Simončič** s pastoralnimi sodelavci

ŠentRUPERT

GLASILO OBČINE ŠENTRUPERT • LETO: IX /1. • marec 2007 • USTANOVITELJICA: OBČINA ŠENTRUPERT - zanjo: RUPERT GOLE • UREDNIŠKI ODBOR: *Jože Zupan*, urednik, *Mateja Ramovš*, pomočnica urednika; člani: *Polona Rugelj*, *Mirko Simončič*, *Andreja Udovč*; zunanji sodelavec: *Jože Uhan* • OBLIKOVANJE IN PRELOM: *Jože Pavlič* • TISK: *Grafika Novo mesto, d. o. o.* • Glasilo izhaja štirikrat letno • Naklada: 1000 izvodov • Po zakonu o DDV se za glasilo plačuje 8,5% davek od prometa proizvodov • Glasilo je za občane občine Šentrupert brezplačno •